

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Тыгуасэ АР-м и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан Адыгеим икълэ шхьалэ къеблэгъгъэ инвесторэу фирмэу «NORDIC Ltd» ипашэу Ханс Мартен Бьерге ригъэблэгъагъ. Зэлуклэгъум хэлэжъагъ Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэу Михаил Черниченкэри.

Адыгеим къеблэгъэрэ инвестор пстэуми ягуапэу зэрапэгъокыхэрэр Тхьаклушынэ Аслъан ипсалэ къыщыхигъэщыгъ.

— Республикэм иэкономикэ шлуагъэ къыфзыхъышт псэуалтэ республикэм къызыгъэуцон гухэлъ зилэу, лощлэпэ чыплэхэр къызыгъэуцон, бюджетым хэбзэлахьэмкIэ къыхэлэжъэштхэм лощ адэтшлэным сыдигъокIи тыфэхъазыр, — къылуагъ ащ. — Зыпарэкли пэрохъу тафэхъурэп, ары па-

жетым хэбзэлахьэмкIэ къыхэлэжъэштхэм лощ адэтшлэным сыдигъокIи тыфэхъазыр, — къылуагъ ащ. — Зыпарэкли пэрохъу тафэхъурэп, ары па-

Инвесторым луклагъ

лощ, тхылъхэм ягъэпсынкли, нэмыкл лощхэмкли лэпылэгъу зэраттышттым, ялощлэн зэрафэдгъэпсынклишттым тыпылт.

Ханс Мартен Бьерге къызэрилуагъэмкIэ, щэплэ-зыгъэпсэ-фыллэ Гупчэ Мыекъуапэ щэгъуцумэ ашлэиу. Ащ кIэлэ-цыкIухэм апае джэгуплэхэр, щэплэ зэфэшхьафхэр, шхалэхэр хэтыштых, автомобиль 800—900-мэ ателытагъэу гъуцуллэ фашышт. Пэшлорыгъэшхуэ къызэралытагъэмкIэ, проектым пстэумкли сомэ миллиардрэ миллион 200-м ехъурэ тефэшт. Иархитектурэкли, цыфхэм яфэлэ-фашлэхэр зэрагъэцкIэштхэмкли щэплэгъэлсэфыллэ Гупчэу республикэм итхэм ар атекIышт.

Мыекъуапэ икIэу къутырэу Гавердовскэм клорэ гъогум ыбгъукIэ чыгу Iахь шаратынэу зэрэрахъухагъэр, чыплэр инвесторым ыгу зэрэрихыгъэр Михаил Черниченкэм къылуагъ, инфраструктурэм игъэпсынкли гухэлъэу ягъэхэм республикэм ипашэ ащигъэгъозагъ.

Тхьаклушынэ Аслъан ащ фэдэ гупчэ Адыгеим икълэ шхьалэ щыпшыныр игъо дэдэу зэрэщытым къыкIыгъэштхыгъ, инвесторхэм ялощ нахь зэрэпсынклишттым къэлэ администрацием, нэмыкл къулыкъоу ащ къыхэлэжъэн фаехэм аналэ тырагъэтынэу къафигъэпытагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Р. Э. Зеушээр общественностым иллыкIоу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэным ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Общественностым иллыкIохуэ Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие щылэхэм яхьыллагъ» зыфиорэм ия 8-рэ статья ия 3-рэ Iахь диштэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм **унашъо ешIы:**

1. 2012-рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м щегъэжъагъэу Зеушээр Руслъан Эдуард ыкIор общественностым иллыкIоу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэнэу.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу IЭЩЭ Мухъамэд

къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 20, 2012-рэ илъэс
N 379

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Е. М. Курбановар общественностым иллыкIоу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэным ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Общественностым иллыкIохуэ Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие щылэхэм яхьыллагъ» зыфиорэм ия 8-рэ статья ия 3-рэ Iахь диштэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм **унашъо ешIы:**

1. 2012-рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м щегъэжъагъэу Курбанова Еленэ Михаил ыпхъур общественностым иллыкIоу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэнэу.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу IЭЩЭ Мухъамэд

къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 20, 2012-рэ илъэс
N 380

ЮНЫГЪУ-2012

Коцым илухыжъын фежъагъэх

Республикэм Юныгъошхор щырагъэжъагъ. Аужырэ мэфэ зытIум комбайнэхэр бжыхъэ коц хъасэхэм ащыхэхъагъэх районитфымэ. Пстэумкли бжыхъэ коцэу Iуахыжъын фаер гектар мин 64,6-м тIэкIу къехъу, ар гъэрэкIо Iуахыжъыгъагъэм нахь гектар мин 17-м фэдиз хъазыркIэ нахь макI. Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ къызэритыгъэмкIэ, мэкъуогъум и 25-м ехъулэу республикэм бжыхъэ коц гектар миным ехъу щылуахыжъыгъ, ащ гектар телытэу

центнер 38,5-рэ къырахыгъ. Джырэклэ анахьыбэ коцыр зыщылуахыжъыгъэр Красногвардейскэ ыкли Шэуджэн районхэр арых. ХэгъэунэфыкIыгъэн фае Джэджэ районым щылуахыжъыгъэ коц гектари 150-м гектар телытэу центнер 56,7-рэ, Теуцожь районым щылуахыжъыгъэ гектар 210-м изы гектар центнер 42,9-рэ ыкли Красногвардейскэ районым щылуахыжъыгъэ коц гектар 250-м изы гектар центнер 40 къызэралытагъэр.

Хъэм илухыжъыни республи-

кэм щылыагъэкIуатэ. Пстэумкли Iуахыжъын фэе хъэ гектар мин 13,5-м тIэкIу ехъум щыцэу тыгуасэ ехъулэу аугъо-ижыгъэр гектар мини 7,6-рэ фэдиз хъазыр, ащ гектар телытэу центнер 27-рэ къытыгъ. Хъэ гектарым центнер 30-м къыщымыкIэу къызщырахыжъхэрэр Шэуджэн ыкли Красногвардейскэ районхэр арых.

Рапсым илухыжъыни республикэм щырагъэжъагъ. Пстэумкли аугъоижъын фэе гектар 2526-м щыцэу мэкъуогъум и 25-м ехъулэу Iуахыжъыгъэр гектар 680-рэ, ащ изы гектар центнери 9,1-рэ къырахыгъ.

**ЛЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэтыбый.**

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

3. А. Жадэр общественностым илыклогу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэным ехылаагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Общественностым илыклогу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие щыгъэхъэгъэным ехылаагъ» зыфилорэм ия 8-рэ статья ия 3-рэ лахъ диштэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм **унашъо ешты:**

1. 2012-рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м щегъэжьагъэу Жадэ Зурыет Анзаур ыпхъур общественностым илыклогу Адыгэ Республикэм

исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэным ехылаагъ.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу ГЭЦЭ Мухъамэд кб. Мыекъяупэ, мэкъуогъум и 20, 2012-рэ илъэс N 381

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Хь. Хь. Гъуагъор общественностым илыклогу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэным ехылаагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Общественностым илыклогу Адыгэ Республикэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие щыгъэхъэгъэным ехылаагъ» зыфилорэм ия 8-рэ статья ия 3-рэ лахъ диштэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм **унашъо ешты:**

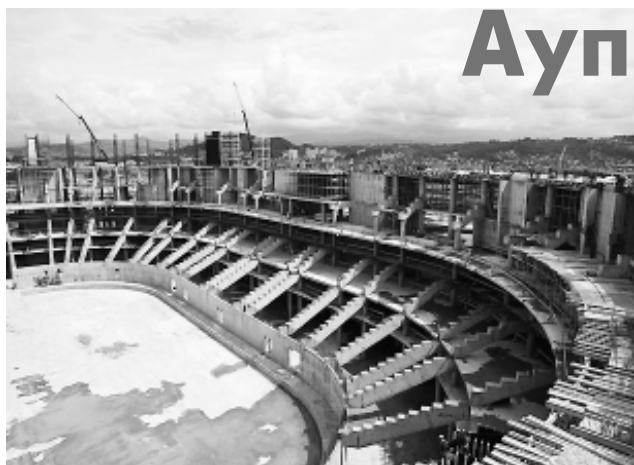
1. 2012-рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м щегъэжьагъэу Гъогъо Хъазрэт Хъазэртал ыкьор общественностым илыклогу Адыгэ Республикэм

кэм исудьхэм яквалификационнэ коллегие хэгъэхъэгъэным ехылаагъ.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу ГЭЦЭ Мухъамэд кб. Мыекъяупэ, мэкъуогъум и 20, 2012-рэ илъэс N 382

ШЪАЧЭ-2014

АуплъэкIущтых

Президентэу В. Путиным иунашъокIэ банк зэфшъхьафхэм Олимпиадэр зыщыкIощт чыплэхэр зэрагъэпсышт ахъщэу (кредитэу) псэолъэшхэм къафатIупщыхэрэр зэрагъэфедэрэ шIыкIэр ауплъэкIущт. ЛытэкIо палатэм итхьаматэу С. Степашиным къызэрипорэмкIэ, уплъэкIунхэр зашIыхэм, Гупчэ стадионэу Шъачэ щагъэпсырэм тырагъэкIодэрэ ахъщэм хэпшIыкIэу къызэрэхъуагъэр кыгъэальэгъуагъ.

ИкIыгъэ илъэсым олимпийскэ объектхэм яшIын шагъэфедэрэ пшъэхъо-етIэ зэхълым бIуасэ сомэ 800-м (зы кубометрэр) зынагъэсым Д. Медведевым къэбарыр рагъаши, уасэр сомэ 450-м нэсэу къырагъэхъыжыгъагъ.

КIымэфэ Олимпиадэр Шъачэ щыкIоным фэшI зэкIэмкIи сомэ триллионэр миллиарди 3-рэ пIуагъэхъанэу шытыгъэр. Ащ щыщIэу сомэ миллиард 700-р спортивнэ псэуальхэм, адрэр инфраструктурэм игъэпсын атырагъэкIодэшт.

ПсэолъэшIынхэр зэрэкIохэрэм къэралыгъо корпорациеу «Олимпстрой» ары лыпылгъэр. Нахьбэу кредит къязытырэр къэралыгъо корпорациеу ВЭБ-р (Внешне-экономический банк) ары. Ащ зэрэзэгъыгъэхэр сомэ миллиарди 107-рэ къафитIупщынэу ары. Ащ щыщIэу миллиард 50 фэдиз къаритыгъах, ау мэлылфэгъум ыкIэм ВЭБ-м объект заулэмэ ахилхъэрэ ахъщэм къыщигъэкIагъ.

Шайныч ин дэдэр

Къалэу Семикаракорскэ дэт заводэу керамикэм хашIыкIыр пкыгъоухэр къыдзэгъэкIырэм ар къышашыгъ. КIымэфэ Олимпиадэу Шъачэ щыкIощтым фэгъэхъыгъэ сувенирэу къашIыгъэрэм зэкIэм ар анахъ ин. Заводым ипресс-кыулыкъу къызэри-тырэмкIэ, ащ метритIу илъэагъ, «Батыр» цIэу фаусыгъ. Шайнычым ишIын етIэ тонн фэдиз тырагъэкIодагъ.

Заводым джащ фэдэу Олимпиадэм илоготипхэр атэтэу тас-

хэр, лагъэхэр, шъоушыгъульэхэр ыкIи нэмыкI хьапыщыхэр къыдегъэкIых. Олимпиадэр угу къэзыгъэкIыжыгъышт тын цыкIухэр компаниехэу «Народные промыслы» ыкIи «Русские сувениры» зыфилорэхэми къагъэхъабырыгъыгъах.

ИлъэскIэ къаухыщт

Урысые Федерацием шагъэпсырэ Дунэе олимпийскэ университетым ишIын къалэу Шъачэ 2010-рэ илъэсым щырагъэжьагъагъ. Ащ фэгъэхъыгъэ зэхъхъэу щылагъэм хэлэжьагъагъэх Президентэу В. Путинымр Дунэе Олимпийскэ Комитетым и Президентэу Жак Роггерэ.

БэмышIэу университетым игъэпсын зырагъэжьагъэр илъэситIу зэрэхъугъэр хагъэуэфыкIыгъ. Университетым и Генеральнэ директорэу И. Москвин-Тархановым къызэрипорэмкIэ, псэолъэшIын Иохъэр дэгъоу агъэцакIэх. Проект гъэшIэгъонэу агъэхъабырыгъэм тетэу еджэпIэ-административнэ корпусыр къалэтыгъах. Ар къэлэ гупчэм диштэу дахэу зэрэхъуагъэм фэдэу, конференц-залышхо нэгъырэ 1100-м атегъэпсыхъагъэу хэтышт, машинэ 270-рэ чIэфэнэу гъэуцупIэ унэ чIэгъым чIашIыхъагъ.

ХьакIэщхэр зычIэтыгъыгъэ унэхэм яшIыны рагъэжьагъ. Зэрэком-плексу 2013-рэ илъэсым ыкIэм нэс къаухынэу щыт. ПсэолъэшIхэм япшъэрлыгъэр зэралгъэкIэу агъэцакIэх, ащ къымыгъэуцухэу университетым Иохъэр щыгъэпсышт специалистхэми егъэджэн Иохъэр рагъэжьагъагъэх. Эксклюзивнэ

программэ кIэкIэхэу студентхэр зэрэрагъэджэштхэр зэхъагъэуцух. Семинарэу зэхъагъэхэрэм УФ-м ишIолгъыр зэфшъхьафхэм къарыкIыгъэхэу нэгъырэ мин фэдиз ахэлэжьагъ.

Программэхэр зэхъагъэуцонхэмкIэ Канадэм, Испанием, Австрием яушэтыпIэ гупчэхэм ялофшIагъэхэр агъэфедэх, IэкIыб къэралыгъохэм яэкспертхэр ялэпылгъух.

Врач 600 рагъаджэ

Татарстан щыщ врач 600 Олимпиадэм хэлэжьэшт. Ахэм ягъэхъабырын фэгъэхъыгъэ зэхт медицинэ программэр зэраштагъэмкIэ къалэу Казань псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и ГъэлорышIапIэ ипашэ игуадзэу Марат Гатуллинэм СМИ-хэм макъэ къаригъэлу. Врачэу агъэхъабырхэрэм Олимпиадэр къэмысызэ студентхэр зыхэлэжьэштхэ Универсиадэу-2013-м апэу зыкышIагъэлыгъэшт. ШIэныгъэу зэрагъэгъотыгъэхэм анэмыкIэу ахэм спортсменхэр нахьбэрэ зыгъэгумэкIырэ узхэмрэ шъобжэу къатыращэхэрэмкIэ Iэпылгъу узрафэхъушIыгъэр зэрагъашIэ. IэкIыб къэралыгъоухэм къарыкIышт спортсменхэм къаралохэрэр къагурылонхэу ахэм нэмыкIыбзэхэри зэрагъэшIэнхэу щыт.

Татарстан шагъэсэрэ врачхэм анэмыкIэу Олимпиадэм хэлэжьэрэ спортсменхэм япсауныгъэ Краснодар крайм ыкIи Москва ащыщ врачхэми къаухъумэшт.

Интернет къэбархэр къэзыгъоигъэхэр ШЪАУКЪО Аслъануащ.

УсэхэмкIэ агу къагъэкIыжыгъэх

УФ-м бэдэжшIагъэ зезыхъагъэхэм пшъэдэкIыжэ ягъэхъыгъэнымкIэ икыулыкъу и ГъэлорышIапIэу АР-м щыIэм епхыгъэ колониеу N 6-м мэкъуогъум и 22-рэ шыгыгъо-шIэжэ мафэм ащ фэгъэхъыгъэ Иохъагъэщэ щыкIуагъ. Бзылфыгъэу мыщ пшъэдэкIыжэ щызыхъыгъэхэрэм Хэгъэгу зэошхом хэкIодагъэхэр агу къагъэкIыжыгъэх, поэтичeskэ пчыхъзэхъагъэ зэхъагъагъ.

Александр Твардовскэм, Михаил Дудиным, Ольга Берггольц,

Роберт Рождественскэм, Елена Вечтомова, нэмыкIхэм Хэгъэгу зэошхом фэгъэхъыгъэу ахыгъэхэм ахэр къяджагъэх. Анахъэу къыхагъэщыгъэх Ленинград иблосагъ, Сталинград, Волгоград, нэмыкI чIыплэхэм ащыкIогъэ заохэр. Ахэм ятарихъ агу къыгъэкIыжыгъэ пчыхъзэхъагъэр зезыщгъэ Александр Павло-вам.

Роберт Рождественскэм и «РеквиемIэ» Иохъагъэщэ зэфашIыжыгъэ.

Зэнэкъокъум хэлэжьагъэх

Колониехэм пшъэдэкIыжэ ащызыхъыгъэхэр нахьбэу зыпылтхэ спорт лъэпкъхэм ащыщ шахматхэр. Джырэблагъэ республикэм ит хьапсхэм ащкIэ зэнэкъокъухэр ащыдэхъагъагъэх. Апэрэу ахэм бзылфыгъэхэри ахэлэжьагъэх. Теклоньгъэр къыдзыхыгъэ нэгъырищым Мыекъяупэ шахматхэмкIэ ичемпионкэу Диана Литвиновам дэдэ-гунхэу амал ялагъ. Сыхъатым ехьурэ ешIэгъур кIуагъэ, ау чемпионкэм теклошIугъэхэп. Арэу щытми, щыгъэу тхылхэмрэ нэ-

пэпшIэ шIухъафтынхэмрэ къалэ-жыгъэхэу шахматхэмкIэ Адыгейм и Федерацие итхьаматэу Юрий Мешалкиным аритыжыгъэх. ТапэкIэ нахьбэу Иохъагъэщэ чемпионкэм гупчы-Iэ ратыгъ, бэдзэогъум и 20-м зэнэкъокъоу колонием щыдэхъащэщтым къырагъэблэгъагъ.

Республикэм иколониехэм теклоньгъэр къащыдзыхыгъэхэр ФСИН-мрэ Урысыем шахматхэмкIэ и Федерациерэ зэхъагъэ Всероссийскэ зэнэкъокъум хэлэжьагъэх.

Мэкъуогъум и 26-р — наркоманием ыкIи наркобизнесым апэуцужыгъэным и Дунэе маф

Къэралыгъом ыкIуачIи къыщегъакIэ

Наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэзеклогъэнхэм пэшIуеклорэ, наркоманхэм япчъагъэ къыщыгъэкIэгъэным япхыгъэ профилактикэ Иохъагъэщэ гъэлэгъыгъэным, мы Иохъагъэхэм дунэе сообществэм нахъ анаIэ тырегъэдзэгъэным афэшI 1987-рэ илъэсым ООН-м и Генеральнэ Ассамблей унашъо ышIыгъ илъэс къэс мэкъуогъум и 26-р наркомани-ем ыкIи наркобизнесым апэуцужыгъэным и Дунэе мафэу.

Социальнэ кIыныгъуагъэ къызыкIэлъыкlorэ узхэм ащыщ наркоманиер. Ащ къэралыгъом ыкIуачIэ къыщегъакIэ, демографием ылъэныгъокIэ цыфхэм амалэу яIэр нахъ макIэ ешIы, ныбжыкIэу щыIэныгъэр езыгъэжьагъакIэу, гъэхъэгъэшIухэр сыд фэдэрэ Иохъагъэщэ зыгъэкIыштхэм ядунай пэсэ дэдэу ахъожы.

Урысые Федерацием наркотикхэр хэбзэнчъэу къыщемыкIокIынхэмкIэ икъэралыгъо Стратегие къыщелэ: «Нэгъ анахъ къыгъэгъэщыгъэн фаер наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэзеклогъэнхэм зы-зериушIомбгъурэр, концентри-рованнэ наркотикхэу героиныр, кокаиныр, психотропнэ кIуачIэ зылэ Иэгъэгу уцхэм ахашIыкIырэ наркотикхэр жуыгъэу зэрагъэфедэхэрэм къэралыгъом иэкономикэ, ищынэгъончъагъэ, цыфхэм япсауныгъэ зэрэзэщагъагъорэр ары. Наркоманхэм профилактикэ Иохъагъэщэ икыоу адызэрахъэ-хэрэл, ахэм яреабилитацие, медицинэ Iэпылгъу ягъэгъотыгъэ-ныри шIуагъэ къатэу зэхъагъэ-хэп...»

Сыд фэдэрэ наркотики цыфыр «ешыхъ», наркоманыр илъэси 4 — 5-кIэ «мэсты». Ахэм псынIкIэу ясэх, ахэтых 2 — 3

зыбгъэфедэрэм ыуж IэкIыб пшIы-жыгъэн умылгъэкIыхэрэри. Апэ психическэу ахэм «уяпхыгъэ» мэхъу, нэужым — физическэу.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министертствэ нэмыкI министерствэ-хэр ыкIи ведомствэхэр игъусэ-хэу хэушIыхъафыкIыгъэ респу-бликэ программэу «Комплексные меры противодействия злоупотреблению наркотиками и их незаконному обороту в РА на 2012 — 2016 годы» зыфилорэм Иохъагъэщэ ащ къыдилыгъэрэ Иохъагъэщэ агъэцакIэх.

Наркоманхэм шIуагъэ къытэу ялэгъэным фэшI Адыгэ рес-публикэ наркологическэ диспан-серым оборудованиакIэ (хими-кэ-токсикологическэ лабораторие) рагъэгъотыгъ.

Мы лъэхъаным профилактикэ Иохъагъэщэ зыкыгъэгъэтыгъэным имэхъанэ къагурылэгъэ, кIэлэцIы-кIухэм, Iэтэхъохэм кIэлэгъа-джэхэр зэраделажыгъэхэрэм имы-закъоу, ны-тыхэми а лъэныгъо-кIэ пшъэрлыгъышхо зэряIэр къы-хагъэшы. ТикIэлэцIыкIухэр нар-котикхэм ащытыгъухъумэнхэмкIэ зэкIэми тыздэгъэжыны фае.

Мэкъуогъум и 26-м Мые-къяупэ щыкIощт наркотикхэр хэбзэнчъэу къыгъэкIокIыгъэнхэм пэшIуекlorэ акциер. Ащ пшъэ-рылгъэ шъхьалэу иIэр ныбжыкIэ-хэми, ны-тыхэми мы тхьабыкIа-гъом фэгъэхъыгъэу нахьбэу ягъэ-лъэгъугъэныр, зэхъагъэхыгъэныр ары. А акцием хэлэжьэх Адыгэ Республикэм медицинэ профи-лактикэмкIэ и Гупчэ, псауны-гъэм и Гупчэ ыкIи Адыгэ рес-публикэ наркологическэ диспан-серыр.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министертствэ ипресс-кыулыкъу

Темыр Кавказым икурортхэм яинфраструктурэ ихэхъоныгъэхэмкIэ ыкIи щынэгъончъагъэр щыгъэпытэгъэнымкIэ Дмитрий Медведевым унашъохэр ышIыгъэх

Темыр Кавказым туристическэ кластерыр шагъэпсынэу зыра-хъуагъэм илгъэситIу зэрэтешла-гъэр ыкIи а уахътэм кыкIоцI зыгорэхэр зэшIуахынхэ зэралтэ-кIыгъэр Медведевым агу кыгъэ-кIыжыгъ. ГушIыэм пае, шпэхэ правовой базэр хэшIыкIэу агъэ-кIэжыгъ: хэушъафыкIыгъэ экономическэ шьолгырхэм Iоф ащызышIэхэрэм хэбзэлэхэ ыкIи нэмыкI фэгъэклотэныгъэхэр ара-тыгъэх, Iэпэлэсныгъэ ин зыхэ-лхэу хэушъафыкIыгъэ экономическэ шьолгырхэм Iоф шызы-шIэштхэу къахIэхэрэм апыл миграционнэ шапхъэхэр нахэ кызырIоу агъэпсыгъэх.

Премьерым кызырIуагъэм-кIэ, мыхэр зэкIэ ублэлIэ Iоф-тхъабзэх.

УФ-м и Правительство и Тхьаматэу Дмитрий Медведевым Темыр Кавказым ту-ризмэм зыщыушъомбгъуным фэгъэхыгъэ унэшъо заулэ кышIыгъ. Темыр-Кав-каз федеральнэ шьолгырым исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ илофыгъохэм афэгъэхыгъэ зэхэсыгъоу Правительственнэ комиссиэм илагъэр джырэблагъэ къалэу Грознэм Премьер-министрэм щызэрицагъ.

— Пшъэрылгъ шъхъалэу тилэр туристическэ кластерым икурор-тхэм илгъэс къэс нэбгырэ мил-лиони 10-мэ зыщыгъэпсэфын амал ятыгъэныр ары. Ащ пае хъакIэщ ыкIи унэ зэхтхэу чIыпIэ мини 100-м ателытагъэр, кыушъхэ лъжэ гъогу километрэ миным ехъурэр, транспортнэ ин-фраструктурэр гъэпсыгъэнхэ фае, — кыIуагъ Дмитрий Мед-ведевым. Мы Iофыр къралы-гъом имылыкIуэ зэшIохыгъэнэу зэрэщымыгъыр, мэхъанэ зилэр — инвесторхэр кыхагъэлэжъэнхэу

зэрэщыгъыр ащ кыкIыгъэштхыгъ.

ХэушъафыкIыгъэ экономи-ческэ шьолгырхэм ягъунапкъэ-хэм апылгъэ чIыгу ыкIи мылгъу зэфышIытыкIэхэр юридическэу гъэпсыгъэнхэ ыкIи инженернэ, энергетическэ, транспортнэ ин-фраструктурэхэм туристическэ кластерыр ящыкIагъэу зэрэщы-гъыр зэхэушъафыкIыгъэу кыгъэнэ-фэгъэн фаеу Медведевым ылгы-тагъ. «КыдгурIо, зыгорэ зы-шIэ зышIоигъоу къахIорэ инве-сторыр чIыпIэ нэклым кIоштгъ, а шьолгырым газ ыкIи электри-

чествэр алкIэзыгъэхэрэ объек-тхэр шагъэпсыхэмэ, тапэклэ шIуагъэу кытышIыгъыр дэгъоу агурыдгъэлон фае», — хигъэ-унэфыкIыгъ ащ. «Мы Iофыгъом епхыгъэу зеклорэ федеральнэ целевой программэхэм ыкIи IэрышIыгъэ зыхэлэ монополи-ехэу — «Газпромом», ФСК-м, МРСК-м япрограммэхэм зэхъо-кIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэ ыкIи ахышэр зыдэкIоштыр кызылгъ-хыгъэным иунашъо штэгъэн фае», — кыIуагъ Медведевым.

Премьер-министрэм анахъэу

анаIэ зытыраригъэдзагъэхэм ашыщ туристическэ кластерым щынэгъончъагъэр щыгъэпытэ-гъэным илофыгъохэр. «Цыфэу кьекIолIэштхэм ящынэгъон-чъагъэ фэIорышIэшт зэхэубы-тэгъэ системэу дунэе шапхъэхэм адиштэрэр гъэпсыгъэн фае. А пшъэрылгыр кIынми, зэрэт-фэукIочIышIтым сицыхэ телъ», — кыIуагъ Медведевым. Мы лгъэныкIом фэгъэзэгъэ структу-рэхэм акIуачIэ зэхэлэу зэдэлэ-жъэнхэу шыгъ — МВД-р, ФСБ-р ыкIи ОАО-у «Темыр Кавказым икурортхэр». УФ-м и Президент иполномочнэ лгъылоу СКФО-м шылэ Александр Хлопониныр мы Iофыгъом ежъ ышъхъэклэ лгъып-лэнэу Премьерыр елгъэгъ.

ШЪУНАIЭ ТЕШЪУДЗ

ЧIэнагъэу тагъэшIыгъэр апщыныжъышIт

ОшIэ-дэмышIэ тхьамыкIа-гъохэм яхьылIэгъэ къэбархэр мафэ къэс телевидением иканал зэфэшъафхэм кыатых. Ауахы-рэ илгъэс зэкIэлгыкIохэм шэ-ны зэрэхъугъэу, ахэм бэрэ ащы-зэхтэхы самолетыр кызырэфэ-хыгъэм, кыухэр зэрэчIэбыгъэм, мэшIокухэр зэрэзутэкIы-гъэхэм ыкIи ахэм цIыфыбэ зэрахIодагъэм яхьылIэгъэ къэ-бархэр. Загъорэ кызырэлорэм-кIэ, ащ фэдэ тхьамыкIагъохэм цIыфэу ахэIодагъэхэм (Iэшэ зэлуупIэныгъэхэр дыхэтхэу) япчъагъэ Хэгъэгу зэшом шы-фэхыгъэхэм афэдиз Iоми хушIт. Автомашинэхэм авариехэу кыахулIэхэрэм япчъагъэ игугъу тшIыжъырэн. Ар гукIодыгъошху. ЗэрагъэунэфыгъэмкIэ, ахэм афэ-дэ тхьамыкIэгъо пстэуми лгъа-псэ афэхэу транспорт лгъэпкъхэр жы зэрэхъугъэхэмрэ цIыф фак-торымрэ. Мэкьюогум и 20-м Гулчэ телевидением кытыгъэ къэбарым кызырэшIауагъэмкIэ, 2010-рэ илгъэсым кыфэхыгъэгъэ самолетэу цIыфыбэ зыхэIодэ-гъагъэм лгъапсэ фэхъугъэр зеха-фыгъ. ЗэрагъэунэфыгъэмкIэ, са-молетыр зезыфэщыгъэ купыр ешIуагъэу щытыгъ. Ары цIыф факторым непэ тхьамыкIэгъуабэ кызыдихъэу кызыкIыхэкIырэр.

Ыпшъэклэ кышIыгъагъэхэм афэдэхэр лгъапсэ фэхъугъэх Фе-деральнэ законэу «Пассажирахэр зезышхэрэм цIыфхэм япсау-ныгъэ, ямылгъу зэрарэу кыфи-хырэм фэшI гражданскэ пшъэ-дэкIыжъэу ахырэр шIокI имы-лэу страховатэ шIыгъэным ыкIи метрополитенымкIэ зэрэштхэ зыхъукIэ чIэнагъэу арагъэшIы-гъэр зэрашIыныжъырэ шIыкIэм ехьылIагъ» зыфиIоу номерэу 67-ФЗ зытэгъу 2012-рэ илгъэсым мэкьюогум и 14-м аштагъэр зэ-хэгъэуцогъэным.

2013-рэ илгъэсым ибэдзэогъу кышIыублагъэу самолетхэм ямызакъоу, таксихэр хэмтыгъэу, адрэ транспорт лгъэпкъхэм зэра-щэрэ пассажирхэм зыгорэклэ аварие кыахулагъэмэ, сомэ миллионитIум ехъу компенсациеу

аратыжыны фаеу щытышIт.

А пIалгъэм кышIыублагъэу а законом ия 23-рэ статьяу ком-пенсациехэм яхьылIагъэм кIуа-чIэ илэ мэхъу. Арышгъ, зыгорэклэ аварием хафи, цIыфым ипсау-ныгъэ зэрар кыфыхыгъэмэ, страховщикым е цIыфыр зезы-щэрэм джащ фэдиз ахышэ кы-ритыжыны фае. ЦIыфым зыдиIыгыгъэ багажыр зэщы-кыуагъэмэ, ащ ионтэгъугъэ изы килограмм пае сомэ 600 зырыз ыкIи нэмыкI мылгъур зэщы-кыуагъэмэ, сомэ мин 11-м нэсэу кыратыжыны фае. Ау кызлогъэн фае пассажирым имылгъоу хэIодагъэм фэшI зэкIэ ахышэу кыратыжыныгъэ сомэ мин 23-м (зыкIэ сомэ мин 23-р тэ кыдгургуIуагъэн. **АвтI.**) зэрэ-шIокIышIтыр. Джащ фэдэу зако-ным егъэнафэ, зыгорэклэ цIы-фыр хэIодагъэмэ, ар гъэтIыгы-гъэным фэшI, документхэр гъэ-хъазырыгъэнхэм емыжэхэу, стра-ховкэу кыратыжыныгъэ шыщ ахышэ Iахэ Iахьылхэм аIукIэн зэ-рэфар. Законом ыгъэнэфэрэ шпэхэ пстэури ипIалгъэм ехъу-лэу агъэфедэнхэ алгъэIынэу гъэ-псыгъэным фэшI страховщикхэмрэ цIыфхэр зезышхэрэмрэ а Iофым зыфагъэхъазырын — зэзэгъыны-гъэхэр зыдашIынхэ, страховой тынхэм апае фонд зэхашэн фае.

Законыр кызыхауыгъэм кы-шIыублагъэу мээшым кыкIоцI е ащ зэригъэнафэрэм тетэу Iо-ныгъом и 18-м къралыгъор ягъусэу а Iофыр зезыхъащт стра-ховщикхэм яобъединение изэхэ-шэн фежъэнхэ фае.

— Страховой компании пстэ-ури а бэдзэршIыпIэм иуцон алгъэIынэу гъэпсыгъэштгъэ, — къарилогъагъ ыпэклэ транспор-тымкIэ министрэм игуадзэу Сер-гей Аристовым мы законыр аш-тэным ыпэклэ ащ ехьылIэгъэ зэдэгущыIэгъу зыдашIым. — ХэушъафыкIыгъэ страховой орган зэхашэшт. Мы бэдзэршIы-пIэм иуцо зышIоигъэ страховой организации горэ кыкIыкIэмэ, органым зэхифышIт рагъэхъащ-та, рамыгъэхъащта зыфэпIоштыр.

Ащ пае IофшIэнымкIэ амалэу илэхэри, цыхъэ фэшIы хушIт-мыхъушIти зэхыфышIты. Сыда пIомэ страховщикым шьыпкъа-гъэу хэлтым ыкIи цыхъэ фэшI-шынэу зэрэщытым ехьылIэгъэ пшъэдэкIыжъэ ыхышIт. Зыгорэклэ ащ кIыныгъохэр кыфыхыкIэ-хэмэ, аварием тхьамыкIагъо кызыфыхыгъэхэм компенса-циехэр ятыгъэнхэр ыпшгъэ риль-хъажыны фаеу хушIт.

Страховой компаниехэу зышIэ кьетIогъэ мыкоммерческэ орга-низацием хамыгъэхъагъэхэм пас-сажирхэр зезышхэрэм цIыфхэм япсауныгъэрэ ямылгъурэ зэрарэу арагъэшIыгъэм ехьылIэгъэ пшъэдэкIыжъэу ахырэр страхо-вать ашIын фитхэл.

КыкIыащт 2013-рэ илгъэсым имэлылгъэу кышIыублагъэу транспорт компаниехэр зыуп-лгъэIухэр организациехэм, Рос-минтранснадзорри зэрэхэтэу, пшъэрылгыкIэ кыафыкIошIышIт — шIокI зымылэ страхованием ехьылIэгъэ законыр зэрагъэцэ-кIэжырэм лгъыплгъэнхэ фаеу хушIт. А пIалгъэм ехъулэу ком-паниехэм е шьхъэзэкIэ предпри-нимательхэм страховщикхэм зэ-зэгъыныгъэхэр адашIынхэ фае. А пшъэрылгыр замыгъэцэIэклэ пассажирхэр зэрацэнхэ фитыш-тхэл. Страховкэ уасэр транспор-тэу агъэфедэрэм изытет елгы-тыгъэшт.

— Хэти кыгурылон фае цIыфхэм язешэн щынэгъончъэу гъэпсыгъэным ахышэ зэришIы-кIагъэр. Ипарк изытет нахьышIу шIыгъэным компанием мылгъу хымылхъэмэ, страховкэм фэшI нахьыбэу ытын фаеу хушIт. Арышгъ, страховкэм ехьылIэгъэ кызылгъэнхэр ашIыхэ зыхъукIэ, транспортным изытет, ар щынэ-гъончъэу зэрэщытым кыпкы-рыкIышIтых, — кыIуагъ Сергей Аристовым.

Ежъхэм тхылхэр кыаугъошIтых

Бэдзэогъум и 1-м кышIыуб-лагъэу тызычIэсышIтыр кытаты-ным фэшI чэзым тызэрэхэу-

цощт справкэхэр е тызэрыс квар-тирэм ыкIоцI зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэмкIэ Изын кыаIы-хыгъэным пае тищыкIэгъэ тхылхэр тэр-тэрэу кытыгъэи-нхэу щытыжынышIт. Псэолгъэ-шынынымкIэ е рекламэр зыди-гъэуцшIт чIыпIэмкIэ Изын кыаIы-хыным бизнесри ыуж иты-жынышIт. Ахэм яхьылIэгъэ фэо-фашIэхэр региональнэ ыкIи му-ниципальнэ хабзэм тфигъэцIэн-хэ фае, нэмыкI хэбзэ органхэм кыаIытхынэу шыгъэ справкэхэр, тхылхэр тэ кытыгъэи-нхэу фаеу игъо кытфамылгъэу. Джащ фэдэ шапхъэхэр егъэнафэ Фе-деральнэ законэу кIуачIэ зилэ хушIтым.

Фэхъазырха чIыпIэ хабзэхэр а законом ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр гъэцIэжыныгъэнхэм? Ар зэхэ-фыгъэным ыпэклэ апэрапшIэ тыналэ тетэдэн фае шапхъэхэм ыпэклэ зэрэщытыгъэм фэдэу кыагъэнэжырэ зы лгъэныкIом. Зыгорэклэ фэо-фашIэхэр тфа-гъэцIэIэнхэм фэшI ахэр ищы-кIагъэхэ хумэ, паспортыр, ты-кызылхъугъэ илгъэсыр, гъэсэ-ныгъэу ыкIи IофшIэнымкIэ ста-жэу тилэр кызыушыхъатырэ тхылхэр ятхьылIэнхэ фаеу хушIт. Адрэ тхылхэу тищыкIэ-гъэштхэр, кызырэлорэмкIэ, бэ-дэдэ мэхъух, цIыфым фэо-фашIэхэмкIэ зызыфигъэзэгъэ органым межведомственнэ элек-троннэ системэ ЗыкIыр ыгъэфе-дзэ электроннэ шIыкIэм тетэу кыеугъош. Джащ тетэу зэкIэри гъэпсыгъэнэу алгытэ минком-связым илофышIэхэм.

Электроннэ правительствэм иинфраструктурэклэ анахэ шъхъалэу шыгъэ лгъэныкIохэм, идентификация системэ зыкIри зэрэдыхэтэу, непэ Iоф ашIэ. Фе-деральнэ ведомствэхэм блэкIы-гъэ 2011-рэ илгъэсым ичэпыгъу кышIыублагъэу мы шIыкIэм тетэу ялофшIэн зэхэшагъэ хуыгъэ ыкIи кIэупчIэн Iоф миллион 57-м ехъу а системэмкIэ пхыра-гъэкIыгъах. Къэралыгъо фэо-фашIэхэм яхьылIэгъэ порталым ибгъотэщытхэ федеральнэ орган-хэм яхьылIэгъэ къэбар 900, ре-гиональнэхэу мин 12 ыкIи му-ниципальнэ фэо-фашIэхэм яхьылIагъэхэу мин 23-рэ. Къэ-

ралыгъо фэо-фашIэхэм яхы-лгъэ заявкэ миллиони 6,5-м ехъу зытыгъэхэ гъэфедэIо мил-лиони 2,2-м ехъурэмэ ащ зыщат-хыгъах.

Арэу щытми, экспертхэм зэралгытэрэмкIэ, чиновникхэм кыахэIынхэкIи мэхъу электроннэ къэбар зэхъожыкIэм техыгъэ-ным дэмыгулэхэрэр. Ыпэклэ зэ-рэщытыгъэм фэдэу, ежъхэмкIэ нахэ Iэрыфэгъоу шыгъ шIыкIэ зылгъэзымыгъэкIы зышIо-игъохэр кыахэIынхэкIи мэхъу. Системэм Iоф ымышIэгъоу аIозэ ыкIи тэр-тэрэу тхылышIэхэр кы-тыгъэи-нхэр игъо кытфалгъэ-гъэуц, пIалгъэм зырагъэуIыхъэу чиновникхэр щысынхэкIи пшIэ-хэнэл.

Ащ фэдэ гумэжыгъор минком-связым илофышIэхэм шагъэзые. Сыда пIомэ электроннэ IофшIа-кIэм техыгъэным шъхъахынхэр кIэзыгъэгъушIухэр лгъэныкIохэ-ри хэбзыхъухъэхэм кыдалгы-тагъ законыр атхы зэхъум. Элек-троннэ шIыкIэр зымыгъэфедэхэ-рэм тхылышIэ зэфэтхэкIэ шIы-кIэр агъэфедэн фае ыкIи ащ пIалгъэу илэр мэфитфым шIокIы-шIтхэл. ТхылышIэ шIыкIэклэ а уахътэм кыкIоцI джэуапыр кызылгъэгъэхъагъауе шыгъы-тышгъ, шъхъахынхэми загъэча-нын фаеу хушIт. Ащи изакъоп. Административнэ правэуко-ныгъэхэм яхьылIэгъэ Кодексым статьякIэу хагъэхъагъэм кърэ-лыгъо ыкIи муниципальнэ фэо-фашIэхэм яхьылIэгъэ тазырхэр егъэнафэ. ГушIыэм пае, фэо-фашIэхэр зэрафагъэцIэIэхэрэ шIыкIэм ехьылIэгъэ тхьаусыхэр алгъымыхыгъэ чиновникым та-зырэу сомэ мин 30 рагъэтын алгъэIышIт. Хэти ешIэ мэээ лэ-жъапкIэр чIинэ шIоигъоу чинов-никхэм бэшхо кыазэрэхэмыкIы-шIтыр.

Арэу щытми, ыпшъэклэ кы-шIыгъэ пIалгъэм ехъулэу ре-гиональнэ ыкIи муниципальнэ орган пстэури электроннэ прави-тельствэ IофшIаIэм зэрэтемы-хъэшIушIтхэм уемыхырэхы-шэжыми хушIт. Ащ фэдэ цыхъэ-мышIыныгъэм шIыныгъэм иде-сэхэм тыфагъэсагъ. Ащ емы-лгытыгъэу, мы Iофым кIыхъэ-лхыгъэ зырагъэшIын зэрамылгъэ-кIышIтми тыналэ тедгъэтын тлгъэIышIт.

*Зыгъэхъазырыгъэр
СЭХЪУТЭ Нурбий.*

Цыф зэхажьэм министрэр хэлэжьягь

Теуцожь районымкІэ Гьобэкъуае аныхъ чылэшхохэм ашцш. Мыщ дэт чІыпІэ коим хыхьэрэ псеупІлплІмэ яцІфь зэхыхъэ зыфэгъэхьыгъгъэр къуаджэм ыкІи къутыришмэ рэхъатныгъэ адълъынымкІэ, бзджэшлагъу адэхъухьэхэрэр нахь макІэ шІыгъэнхэмкІэ полицием иучастковэ инспектор отчетгъу къыгъэхьазырыгъэм тегушы-Ігъэныр, зэкІри зеделъжыхъэ ялофшІэнхэр нахышІоу зэрзэхашцштхэм здеусэнхэр ары.

Цыф зэхэхэм хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм хэгъэгу Клоц ИофхэмкIэ иминистрэу Александр Речицкэр, Теуцожь районым иадминистрацие иIэшхъэтетэу Хъачамыкъо Азэмт, районым инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу ПчыхалЫкъо Аюбэ, Урысыем и МВД имежмуниципальнэ отделэу «Адыгейскэм» ипашу Ахджого Руслэн, полицием иЮфшIэ купышхо.

Адыгеим хэгъэгу кIоцI

ИофхэмкӀа иминистрӀу, полицием игенерал-майорӀу Александр РечицкӀам шӀуфӀс сӀлам зӀу-кӀам къекӀоллагӀэхэм кьарихыгӀы ыкӀи общественнӀы рӀэхъатныгӀы пӀезулӀэхэм адӀлыгынӀам фӀшӀ афӀлӀэкӀыщтыр ззрашӀӀэрӀм, полицием иӀофышӀӀэхэм Ӏпы-ӀӀгӀу кьаззрафӀхӀуэхӀэрӀм афӀшӀ рӀззӀныгӀу тхьлӀхӀу аритыгӀэх кьуыгӀхӀу ШевченкӀмрӀэ ПетровымӀр ядминистраторхӀу Владимир АведикянрӀ Евгений КрыловамӀр, ТхьаркӀохӀо Юныс (ар полицием иӀофышӀӀэхтыгӀуу машинӀа зӀутӀкӀым хӀӀодӀгӀӀэ ТхьаркӀохӀо АскӀр ят).

Ащ буж тызэт илэсым мэ-
зитфэу пыкыгэм Юфшагэу
илэхэм афэгэжьыгэтэ отчт цыф
зэхыхэм кыщишыгыг Гьо-
бэкэе чыпэлэ коим игьэлоры-
шанпэлкэл полицием иучастковэ
инспекторэу Къунж Аскэр. Ащ
кызыриуагэмкэл, кыггэгунэ-
рэ административнэ чыпэлэ хэ-
хэх кьуаджэу Гьобэкьуае, кьу-
тирхэу Шевченкэр, Петровыр,

Чабановыр. Ахэм нэгбгүрэ 3170-рэ ашгэпсэу, адэтых ЗАО-у «Киево-Жураки», ООО-у «Агропромстройер», ветеринар ыкйи газ уча-сткэхэр, еджэпйиш, Изэпйиш, культурэм иуниш, кйэлэцйишкй ыгыгыпйэр, фермер хызмэтшйэл-пэ зыхы-зыбл, тучан 12, нэмыкл-хэри.

Шифуу Юф зигэхэм тхымафэм кыкЮцI Аскэр мэфишэ охыгэ гынэфаггэм тетэу аlokI, ягумэI зэрэгшашэ, егээрэзэх. 2012-рэ илхэсым пыкIыгэ мээитфым чыпIэ коим хэхэхээрэ пэу-упIэхэм бздэжэшIэгыэ 20 ашы-зэрэхыаг. 18-р зезыхыагэхэр агьэпшынагэх. БздэжэшIэгыэ хылытэу зэрэхыагэм шынцэу кымыготыгэр, зэхамыфгыгэр тIу.

Чыпылэ коим иадминистрације
иофышлэхэр, еджаплэхэм ялы-
клохэр, зыныбжэ имыкыгүгэхэм
афэгэззэгэ инспекторхэр игү-
сэхэу унагөхэу клэлэцлыкы
бзджашилэхэр зилэхэр кыхагэ-
цыхэ, ахэр график гэнэафгэм
тетэу кыкылхэхэ, зрифэшэуа-

шэу Иоф адашлэ, щыкIагэхэр дэгъзыжыгьгэнхэм иамалхэр зэрахэх. Судым зиоф ыуагэхэм, хьапсым дэсыгэхэм, наркотик-хэм апыщагэхэм, ешъоныр зикIасэхэм анаIэ атырагъэты, шэпхъэ гъэнэфагэхэмкIэ Иоф адашлэ. ШакIохэм яшхончхэр зэралыгэхэр аушлэкIу. Шапхъэу ашкIэ шылэхэр зыукыгъэ нб-гыригIумэ яшхончхэр алахыгэх.

— Общественнэ чыпхэхэм шапхэхэм адимыштэу ащызе-
клогэхэ нэбгырэ 53-мэ админи-
стративнэ протоколхэр афыз-
хэдгьэуцаугэхэ, — икхэхым
кылуаг Кбийжэ Аскэр. — Ахэр
ешьуагьэу урамым кыгтехьа-
гэхэу, мыхьунхэр зылохэу,
цыфхэм агу хэзыгэкыхэрэр е
общественнэ чыпхэхэм аще-
сьохэрэр, шьхэубэатагэ ашы-
зыхьэхэрэр арых. Кьахэкых
клэлэцыхьэхэр автомашинэм
ируль клэрызыгэтыхьэхэрэр е
фитынгьэ зымылэхэу автомашин-
эр зерафаньэр зыкласэхэр. Хэти
фэдгьэгьурэп. Сигуапэр кьуа-

дэжми, кьутырхэми уччІэжыгъу, ІэпыІэгъу кьыгфэжыхэрэ цыф бэдэдэ зэрэдэсыр ары. Ахэмрэ полицием иІэпыІэгъухэмрэ тІэ зэкІэдзагъэу, тыззгурыІомэ, тызэдІужыкыэ тэлажэ, тицыф псэудІэхэм рэхыатныгъэ адэтгъэлы.

Кьоджэ зэукIэм кышыцыгушылагъэх АР-м хэгъэгу кIоцI юфхэмкIэ иминистрэу Александр Речицкэр, район администрацим ипашэу Хъачмамыкьо Азэлат, МВД-м ирайотдел ипашэу Ахэджэмгу Русьян, кьутырэу Петровым дэт клубым идиректорэу Нина Малхасовар, райсоветым инароднэ депутатэу СтIашьу Вячеслав, Гьобэкьуае культурэм и Унэу дэтым идиректорэу СтIашьу Аскэр. Аужырэм ипредложениякIэ полицием иучастковэ инспектор иотчет дэгьукIэ алытагы.

НЭХЭЕ
Рэмэзан.

Хэгъэгур гъэпытэгъэныр хэти ипшъэрылъ

Адыгэ кӕралыгӕр зызыха-
щагӕр илъӕс тӕокӕ зэрэхъуӕм
фӕгъэхыгъӕ зӕлукӕу япшы-
кӕубгъонӕрӕ еджапӕу Мыскы-
п районӕм итым ӕашыгъӕм
тхакӕок я Союз ыцӕкӕлӕ сыхъ-
лӕжъӕнӕу блӕкыгъӕ илъӕсым
сагъӕкӕогъагъ. Кӕлӕгъаджӕ-
хӕми, еджакӕохӕми зӕхӕхӕм гуп-
шысӕ хӕлӕу зыфагъэхъазырыгъ,
щыкӕлагъӕ имыӕуи зӕрацагъӕ.
Адыгэ кӕралыгъом фӕгъэхыгъӕ
гимныр урысыбзӕкӕи, адыгаб-
зӕкӕи сабийӕм кӕауагъ, гербми,
ыракъми, нӕмыкӕ кӕралыгъо
шъуашӕхӕми кӕатегушыӕагъӕх.
Нарт кӕбархӕри кӕалотагъӕх.
Адыгэ ыракъым тегушыӕах
зӕхъум, плышъоу иӕр шӕм,
хӕалӕлныгъӕм афӕгъэхъыгъӕу,
жъогъо пшыкӕлутӕм адыгӕ
лъӕпкӕ пшыкӕлутӕр кыгъӕлпа-
гъоу, шӕбзищӕу зӕблӕдзыгъӕм
лъӕпкӕ лъышищӕу адыгъӕр зы
хӕгъӕгу шыгъӕным фӕбзнагъӕ-
м атехыгъӕу кӕауагъ. Ахӕм
анӕмыкӕуи, уагъӕгупшысӕу
еджӕкӕ цыкӕлӕм макӕп кӕа-
уагъӕр. Тхӕагъӕпцыгъӕ хӕм-
ышӕуи сабийӕм агупшысӕхӕр
кӕбзагъӕх. Тӕ тильфыгъӕхӕм
афӕмыдӕу, тызыхӕт дунаим зы-
дӕтшӕу, хабзӕм ӕкӕлӕштӕм ты-
лхыхъоу, ац фӕшӕу зызӕрӕфӕт-
шыштӕм тыфӕбанӕу, загӕор
шыппкӕр зӕблӕжъуӕг зӕрӕтшы-
рӕм сӕри сыригъӕгупшысӕагъ.

Шыныкпар пшоштм, апэрэ
Адыгэ парламентым сыхэтэу
мышэм афэгъэхьыгъэ унашъохэр
хэтхыгъэ зэхьум зэнэкъокъу-зэдау
тызыхэтэгъэр сыгу къагъэклы-
жыгъэ. Быракъым ыкьуапэ Уры-
сые хэгъэгум ибыракъ цыпэ хъ-
тынэу е жьогъо пшылыкълтумэ
джыри Урысыем изыгъэ сыуагъо
ахэгъэхьожьыгъэнэу къэзылуа-

гэхээри ахэтыггэх. Къэсэшлэжыы
Эдмонд Спенсер 1839-рэ илэ-
сым Лондон кышщыдгэккыггэ
тхылыэу «Путешествие в Черке-
сию» зыфилорэр ылыггэу Хьэ-
дэггэллэ Аскэр кыдэкки, бы-
раккыр зыгэт нэклубгор кы-
ггэлыаггозз, тхыдэу пылыр
кызырилотэггэгэр. Ащ бжж
мыззу, мытлоу адыггэ быраккым
къэбарэу пылым ругушылэхэу
сырихыллаггэ, ахэри шыпкэкж
пэчыкыаггэххэп, ау шхьаджи
игушысэ зэфэшхьафггэгэ.

Урыс шлэныгэлэжмэ кыыз-ратхыжэу, хитлүм азыфагу илэу адыгэмэ алыгыгэ чыгуур хэку шшылыкүтлөу гошыггагээ, нахыбэрэмклэ лэпкэ-лэпкэу зэрэгшыхгэхэм гунапкыхэр атефэщтыгэх. Ау лэпсэу илагээр шххьафыгээ, кэралыгто шуашэм илэу хэку шшылыкүтлөу алыг чыгуур зэрэгшыхгээр ары. Етлани хэку пэпч гэзнэфагээу быракш шххьаф илагб. Пащэхэри, зезыщэштхэри, хэкуми, кьуаджэми, унагьоми кьарыхуэхэрэ зэмызгыныггэхэр зэхэсыфыштхэр илагэхэ. Бзэджалшэм атефэрэ пшэдэ-кыжыхэр араггэхыщтыг. Зыкыныггэм фэзыщэхэу зедаштэггэ быракш шххьафэр — «Сэнджакш Шериф» адыгэ гошч цэрылөу Тиркүем шыпсээрэм кьыраггэди, адыгэмэ ячлыгуж кьахыжыггаг. Мы пстэури кьаггэшгыпкыжыы Иоганн Антон Гильденштедт «Путешествие по Кавказу в 1770 — 1773 гг.», Эдмонд Спенсер «Путешествие в Черкесию в 1830 году», Иоганн Бларамберг «Кавказская рукопись», Джеймс Бэлл «Дневник пребывания в Черкесии в течение 1837—1839 годов», Тэбу де Мариньи «Поездки в Черкесию», Ф. А. Шербинэ ытхыггэу «История Кубанского казачьего войска», СССР-м шлэныггэхэмклэ и Академие кыдыггэкжыггэ тхылэу «История народов Север-

ного Кавказа с древнейших времен» зыфйорэмэ уяджэ зыхуклэ. И. Бларамберг теубытагызу кызыритхыжбырэмклэ, адыгэхэр зы лъэпкызу гъэпсыгъагъэх. Ау пыщыгор зылыгыгъагъ, е кыуаджэм ыццэкклэ, е агъэрэу ханцэм итхысхыагъэхэмклэ эджэжбынху зэрэхуыгъэм кыхэкцэу, лъэпкытхокым нэбгтэсынхэ плъэ-кынху кыло. Арышл, жъуагохэр лъэпкызмэ атэзыгощыжы-хэрэр инзу хуэкхо. Я XVIII-рэ лцшлэгъум кыщегъэжыагъэу я XIX-рэ лцшлэгъум кэсыфэкклэ хэгъэгу гъэпсыкцэр Европэм щарагъэштэнэу адыгэм пчъагъэрэ а гумэкцыр квалэтыгъ, ау пэрыохыо кыапэуцурэм алхы-рыкынхэ алъэкыгъэп. Аужырэ эфасэу 1861-рэ илъэсым шыла-гъэм зэззгынынгъэм шыкцэт-хыгъэх, меджлиси агъэнэфагъ, ау Европэм хэгъэукцэ щаштэжы-нхэм игъо шифэжыгъэхэп.

Джы шэбзицэным зыфадгъзээн. А лъэхъаным цылэкIэ-псэукIэу ялэмэ атетхэу адыгэхэр шэу зэ-теутыгагъэх. Апэрэхэр — пшы-хэр, хъаныкъохэр, пащэхэр. ЯтIонэрэхэр — оркъ лъэпкхэр, лэкъольэшхэр. Ящэнэрэхэр — ахэм агъэIорышIэрэ цыф кызырыкIохэр. Шэбзицэу зэб-лэдзгъэм ахэм зегурыоньгъэу зедашыгъэр ары кыгъэлтагъэ-рэр. Ари адыгъ шэн-хабзэм диш-тэу гъэпсыгъэ. Шэбзэ гузэгур анахъыжъ фэдэу пшы лъэпкы-мэ афэгъэхыгъ, шэбзэ сэмэгур — оркъхэм, лъэпкъ лъэшхэм, шэбзэ джабгъур — ахэм агъэ-IорышIэрэ цыф кызырыкIохэм. Мы Ioфыр нэмыкIэуи къалоу зэ-хэпхышт: динлэжъхэм, лъэпкъ лъэшхэм, лэжъакIохэм афэгъэ-хыгъэу.

Быракпыр штэгыхэу зэрэшы-
тызэ, депутатмэ бгъэхэлъэу
ялэщтым ителъэ кыхахын
амылгэкIэу, зэдамыштэу бэрэ
зэдэуагъэх. Апэрэ бгъэхэлъэу
арагъэшыгъагъэм ычIэгыкIэ

Урысые хэгъэгум ыбаракъ те-
хыгъэу, шьолтыр плъыжъ бгъузэ
рыкшолщыгъ. Ителпты шьончбэу,
зыхэшылыкыгъэри кызырзрыкшол
гъэсысыгъагъ. Нэужым шьолты-
рыр хэгъэзыжыгъэу, тыжын
лъаплэ зыхэлтым хэшылыкыгъэу,
депутатыр зышыхадзыгъэ округ-
ыр ыкыбклэ хэутыжыгъэу
Санкт-Петербург Монетнэ дворэу
дэтым кышчарагъэшыжыкытагъ.
Ары непэ кызынэсыгъэм де-
путатмэ абгъэ хэлъэу зрахьэрэр.

Гербымкн джащ фэдэу зэнэ-
кыокы-здэошхо тыхэтыгь. Та-
хэдэнэу тапашьхьэ кырагыэуца-
гыэх Саусырыкыо тыхыгэу Мэ-
рэтыкыо Долэт ышлыгыэмрэ Быр-
сыр Абдулахь ышлыгэз бгъэ-
жымырэ асүрэтхэр. Зы нэгбгырэ
закьоклэ нахыбэу Мэрэтыкыо
Долэт теклоньгэр кыдихыгагь.
Ари арэушгэу зэрэхуыгэм кэ-
бар гэгшэлгэон пыл. Бырсыр Аб-
дулахь ышлыгэз сүрэтэр нахы-
бэм агу рихыгыгагь, ау мыхьур-
хэр зыщашырэ lofshapem ипа-
щэу Ходусовыр кыгтхэтыгэти,
ащ «бгъэжым ибзыеу хырахын-
гыэу гэгпсыгыэхэр шыгыгауе
хыгшутых» ылуи, Мэрэтыкыон
исүрэт ылэ фифэтыгагь.

Цыфым изхэшлЫкІ елЫ-
тыгъу, игушпысэ кыыхынышп,
быракъми, гербми, гимнми
къарилолэн ыльэкЫштыр ма-
клэп. Ау а пстэуми шыпкър
алъэпсэп фае. Гукъошхоу сэл-
пытэ джы кызнэсыгъэм парла-
ментым буклет пчъагъэ гъэ-
клэрэклагъу кызыдегъэкІым, а
лофым тефэрэ чІыпІэ зэрэци-
мыгъотыгъэр, мыхэм лъэпсэ пытэ
афишІу тхыл зэримыгъэхъаы-
ргъэр. Сыда кырагъэкЫлър
хэгъэгу тимылагъу, дин хэгъыгъэ
зетымыхъагъу, тхакІэрэ еджа-
клэрэ тымышІу тыкъэхугъу
тишІоныгъэлэжмэ ало зыхукъІэ?
ЗыбгъэщІыклүмэ нахь кыпфэ-
сакъыштха? НэмыкІ лъэпкъми,
Урысыери зрэхэгъу, ащ фолэхэр
ямэкІагъэх. Адыгэхэми, зыхэт

дунаим дырагъаштэу, зэхьокI-
ныгъэхэр афэхьумэ, лъыкIуа-
тэхэзэ, заIэтыщтыгъ.

Хымэ хэбгэу ушылэу уигерб уашьхьаггэу, быраккым укэ-рыггэ, лэпккэ гимныр кыра-ггало зыхьуклэ, гушшысэу гум ихьыкырэри, гумэклэу нэплэ-ггум пэккыкырэри маклэп. Зы бггумккэ — лэпккым иблэ-ккыг, чынаггэу илэр, адрэ бггум-ккэ лэпккым изыггэ, зырккэрэ ггюгумрэ зыфаккэрэмрэ. Ар зэ-горэм зыушэтыггэм иккёу гыггэлэплэшт кыли фэбэнэшт хэбгэу шылэклэу тилэ хьуггэм.

Непэ тызыхэт дунаир икёуу физэхэмьфэу, члэнагэм фэшъхъаф гугъэ имылэу блэклыгъэр зыгъэунэшклүрэ зэпытым апиуригъэшъыштэтп, аужа укыирыгъэнэштэтп. Ау тхъамыклагъоу ашхэлъыр шъхъафы: гухэлъ пыгъэ зилэу гъогум тетмэ удэклогъхымэ, гъогур яптызэ, ауж укыинэшт. Елъэкъ лофи, быракъ, хэгъогуи кыирымидзэу, нэбкъи нэмькл лофзимылэу, сомэ зыщигъотырэр ихэгъэгоу псэурэмэ икёуу агурыдгъэлон фæа а гъэпцалъэм кыкълъыкълон ылъэкъыштыр. А офым фэгъэхъыгъэ тхылъ гум лъылгъэу тилэу, еджаплэмэ ачлэлъхэгъэн фæа. Лъэкъ псгъури зыкълхонхыгъэ хэгъогу шылакълэр тилэ хъугъэ. Ар зылкълдгъэзымэ, уахгъэр клоньыш, тэ блэклыгъэр непэ зэрэтыумысэу, тильфыгъэмэ таумысысжышт. Етланэ зыгорэм зыгъэлүшэу, еж иугъышсэ тыригъэпшэжэу, гукъау «Адыгъэр егъашэмэ аш фэдагъх» ыложышт. Республикэм ылъапсэ гушшыскли, гущылэкли, лофыкли гъэпытэгъэныр пшгъэрылъ шъхъалэу зэкълми тилон фæа.

**ГЪУКІЭЛІ Нурбый.
Тхакю.**

АДЫГЭМ ИДУНАЙ. АМЕРИКЭР

Къэралыгъо шъхъафит

Америкэр. НэмыкI чына-лэ тет къэралыгъу. Лэпкэ зэфэшхъафхэр шызэдэпсэу хыкI ахэм зэкIэм зэфэдэу «американец» алозэ яджэх. Мы хэгъэгур исхэм япчъагъэкI Китаимрэ Индиерэ ауж яшэ-нэрэ чыпIэм щыт — миллион 300 фэдиз Америкэм непэ щэпсэу. Ахэм янахыбэр мыщ къэкощыгъэ цыфых.

1500-рэ илээсхэм — хызе-кIоу Христофор Колумб мы чынальгэр къызызэIуехым ыуж — къэралыгъом игъепсын бэрэ зэхъокыгъ. Англием лэшIэгъу псаум ыгъэIоры-шIагъ, шъхъафитныгъэр къы-дихыгъэу ылозэ, хэгъэгур кIо-цым граждан зао кытэджагъ. Цыф фыжхэм агъэпщылI-щтыгъэ шIуцIэхэм зыкIаI-тыгъ. Нэужым лэпкэ зэхэдз зымышIырэ ыкI экономикэ зыпкытыныгъэ зэрылъ къэралыгъо шъхъафит Америкэр хъугъэ. Фитыныгъэхэр бэу цыфхэм аритыгъэх ыкI щыпсэум зышIонгъохэм зэкIэм «Шъкыблагъ» ариуагъ. ИцIыфышхъэ ащ тетэу къэкощхэрэм яшIуагъэкI хигъэ-хъуагъ. 1900-рэ илээсхэм мы къэралыгъом исыгъэр миллион 100 хъуштыгъэмэ, джы а пчъагъэр фэдитIу хъугъэ. Америкэм кощыгъэхэм адыгэхэри ахэтых. Куп-купэу щэгъогогъо тильэпкъэгъухэр мы къэралыгъом къэкIуагъэх.

Америкэм
адыгэхэр
зэрэкощыгъэхэр

Апэрэ адыгэ унагъохэр хэгъэгур чыжхэм 1923-рэ илээсым къэсыгъэх. ЗэкIэмкI ахэр нэбгырэ 21-рэ хъухэу къухъэкIэ Тыркуем кыкIыкIи Нью-Йорк къэкIуагъэх. Купым хэтыгъэх Крым-Джэрийхэр, ШэрэлIы-кхохэр, Шыпшыхэр, Цоякхохэр, Натырбийхэр. Большевикхэм яполитикэ емызэгъэхэу революцием ыуж, 1919-рэ илээсым, ахэр адыгэ хэкум икIыкIи Тыркуем кощыгъагъэх.

ЦIэмэз къалэ пэгъунэгъоу шытыгъэ адыгэ къуаджэу Хыатрамтыку къышхыгъэхэу Натырбий зэшхыгъэусэхэу Кучукрэ Фатимэрэ яшIуагъэкI хымэ хэгъэгум адыгэ купыр хэгъозагъ. Бзылфыгъэ чанэу Натырбие Фатимэ-ханум шIу-шIэ комитет Константинополь шызэхышIи, черкес унагъохэм ишIуагъэ аригъэкIыным ыуж итыгъ. Адыгэ унэу къызы-Iуихыгъэм хыакIэ лъапIэхэр ригъэблагъэщтыгъэх. Америкэм илIыкIоу Тыркуем щылэ комиссарэу Бристоль ахъэкла-гъэхэм ахэтыгъ. Адыгэ хабзэу къызырэдзекIуагъэхэм шъхъа-щэ ащ фишIыгъ ыкIи джэуап апигъохыгъ — черкес унагъо-хэр Америкэм шыпсэунхэу ригъэблагъагъэх.

Апэрэ илээсхэм адыгэ купым къыныбэ ылъэгъугъ. Ау

ЛээшIэгъу фэдиз хъугъэу адыгэхэр Америкэм щэпсэу. Ахэм ящылэкIэ-псэукIэ зыфэдэр зэдгъашIэмэ тIшIонгъоу мы хэгъэгур чы-жхэм тыкIуагъ, хышхор зэпытчыгъ, адыгэм идунай Америкэм тыщыкIэупчIагъ.

Натырбий Фатимэ-ханум ичаныгъэ Америкэм къышчы-лээгъуагъ. Черкес шъуашэм хэт тхыбзэхэр ыгъэфедэхэзэ джанэхэр ыдыхэу ригъэжъагъ. ДапIэр шIэхэу Нью-Йорк шыпсэурэ бзылфыгъэхэм якIасэ хъугъэ. Хъульфыгъэхэм ашIэн къагъотыгъ. Шыухэр зыща-гъэсэщт еджапIэ къызылаухыгъ. Тарихъ тхыгъэхэм къазэрэх-нагъэмкIэ, а еджапIэр илэ-сипшI пчъагъэрэ Нью-Йорк дэтыгъ. Президентэу Джон Кеннеди ишхыгъэусэу Жаклин Кеннеди адыгэ еджапIэм шым тесынэу шызэригъэшIагъэу къатхыжы.

Хэгъэгур хэгъозэныр апэрэ адыгэу Америкэм кIуагъэхэм къызырэнэкIыгъэу ятIонэрэ черкес купыр къэсыгъ. Ар зыхъугъэр 1950-рэ илээсхэр ары. Мы уахътэм ятIонэрэ дунэе заом къелыжыгъэ цыфхэм щылэныгъэр икIэрыкIэу рагъэжэжыщтыгъэ. Къэралыгъо пчъагъэмэ экономикэр ащызэтэзыгъагъ. Советскэ Союзым Хэгъэгур зэшхэм ыуж коммунизмэр щагъэпытэщтыгъэ. Пэрыоху хъурэ пстэури хъапсым дадзэу, Сыбыр афы-хэу цытыгъ. Шъолыр нэкIым, чыIэм кIоным емызэгъхэрэр аулкыщтыгъэх. Фэдэ шылакIэр зыфемыщэчыжхэрэм ашхъэ рахыжэжыгъ. Бэмэ Америкэм загъэзагъ.

Натырбий Фатимэрэ Кучукрэ яунагъу.

Натхъо Къадыр — тхакIо, Нью-Йорк щэпсэу: «ЯтIонэрэ адыгэ купыр Америкэм къызэкIом къаделэни, къапэгъокIыни агъотыгъ. Адыгэ унагъоу ыпэкIэ къэкIуагъэхэр зтэуцогъахэхэу мыщ шыпсэуштыгъэх. Нью-Йорк пэгъунэгъоу щыт штатэу Нью-Джерси ятIонэрэ купым хэтыгъэхэм ятIысыпIэ хъугъэ».

Уэйн. Проспект Парка. Хэлдон, Тотэуо, Элизабэт — Нью-

Нью-Джерси и Адыгэ шIушIэ Хасэ зычIэт унэр.

Хэгъэгур зэшхэм илэхъан Адыгейм икIи Америкэм кIуагъэхэм ащыщ Натхъо Къадыр. ТхакIо, Журналист. Меценат. Нью-Йорк игупчэ дэдэ щэпсэу. Урам цIэрылоу Мэдисон Авеню иунэ тет. Адыгэхэр Америкэм къызырэкIуагъэхэр, апэрэ лъэбэкъухэр зэрадзыгъэхэр, апэрэ IофшIэнэу зылухыгъэхэр, апэрэ Адыгэ Хасэр зычIэтыгъэр — Къадыр америкэ черкесхэм ятарихъ дэгъоу ешIэ.

Джерси ит къалэ зIухыгъэ цыкIух. Непэ Америкэм шыпсэурэ адыгэхэм янахыбэр мы къалэхэр ары зыдэхэр.

Бэжъуй Нихъад — Нью-Джерси и Адыгэ шIушIэ Хасэ итхъамат: «Нэбгырэ минихым нахыбэ непэ Нью-Джерси щэпсэу. Ахэр зэкIэ тыхасэ къегъэтIысэкIыгъэх. Мыщ фэдэу хэсэ унэм

тытэблагъэу тызэрэ-щысым ишIогъэшхо къэкIо. ТелефонкIэ тафитеомэ, сыхъатныкыокIэ а нэбгырэ минитIу-щыр къетщэлэн тлэкIыщт».

Нью-Джерси и Адыгэ шIу-шIэ Хасэ итхъаматэ ящэнэрэ адыгэ купэу Америкэм кощыгъэхэм ащыщ. Нихъад Кавказ заом ыуж ышхъэ фимытэу хэкум икIи къыблэ лэныкъом кощыгъагъэхэм ялIэ-уж. Сирием къышхыгъэ. 1970-рэ илээсхэм Америкэм къэкIуагъ. Джурт-арап зэпу-цужым ыпкэ кыкIэу ащ Сириер ыбгынагъ. Ятэжхэр къызышхыгъэ Кавказыр заом ыпкэ кыкIыкIэ зэгорэм зэрэ-чIанагъэм фэдэу, ящэнэрэ къэкощыным хэтыгъэхэм я Джо-лан ашIокIодыгъ... Бэжъуй Нихъад фэдэу КъокIыпIэм кыко-щыкIыгъэхэр ары непэ хышхом ыкIыб щылэ адыгэ диаспорэр къэзыгъэпсырэр. Апэу къэкIуа-гъэр ыуж къаклорэм делэзэ, хэгъэгур чыжхэм лъапсэр ща-дзыгъ. Бэр, хабзэр зэрагъэшIа-гъэх, щеджагъэх, унагъохэр цагъэпсыгъэх.

Хыагъур Марыуан — штатэу Нью-Джерси ит къалэу Уэйн щэпсэу: «Адыгэу Нью-Джерси дэсыгъэр зэкIэ аэро-портым тетегъэ къыта-жэхэу. Тэ куп тыхъоу Сирием тыкыкIи Америкэм тыкэкIогъагъ. Кавказым тапэкIэ кы-кIыгъэ тильэпкъэгъу-хэм инэу ялэпылэгъу зэхэтшIагъ. Ахэр ары мыхъугъагъэмэ, апэрэ илээс уцугъохэр лэ-шэу къин къытфэху-щтыгъэх».

Сириерэ Израильрэ зэман-зэманэу пчъагъэрэ зэпуцу-

жыгъэх. 1967-рэ илээсым зы-зэзаохэм, Джолан Iуашхъэу Шам итыгъэр джурт хэгъэгум мэфикIэ ыубытыгъ. Заом имашIо хэфагъэх адыгэ чы-лэгъо 12-у а Iуашхъэм те-сыгъэхэр. Тильэпкъэгъу нэбгы-рэ мин 20 фэдизмэ яхапIи, ялапIи Израиль ит хъугъэ. Зы-щыпсэухэрэ къэралыгъом идзэ хэмыхъан фимытыгъэ адыгэ-хэр Сирием фэзэуагъэх. Зыпэ-уцугъэхэу къэралыгъом кощык-мэ шIу зэрамыгъотыщтыр къагурылоштыгъэ. Апэрэ лэ-бэкъоу зэо ужым ашIыгъагъэр хэкужым къагъэзжымэ ашIо-игъоу Советскэ Союзым къы-зэрэтхэгъагъэхэр ары. Ау ялэIу джэуапынчэу къэнагъ. Тикъэралыгъо игъунапкъэхэр афызIуихыгъэхэп.

Вындыжъ Мустафа — штатэу Нью-Джерси ит къалэу Хэлдон щэпсэу: «Джоланыр зыкIодыгъэ зэманым джыдэдэм хэ-кужым ипчэхэр зэрэ-зэлухыгъэхэм фэдэу зэ-лухыгъагъэхэмэ, Амери-кипшI къэбгъэуцугъэкIи тыкIоныгъэп. А зыр ти-насыпынчъагъэ къы-хыгъ».

Джолан адыгэхэр зылэ къа-фэзыщыгъэ Америкэм къэкIуа-гъэх. Къызырэккощхэу якъуа-джэхэр Израиль чышхъа-шхом щизы ышIыгъэх. Къа-гъэзэжыкъомэ ылуи, унэхэр зэхигъэтэкъуагъэх. ГъэшIэгъо-ны, къыздэкощынхэу апэ зы-къызфагъэзэгъэ Советскэ Со-юзым илэпылэгъу амыгъоты-гъэм, Америкэм къызыэкIохэм, черкесхэм аделагъэр Урысы-ем икIыжыгъэхэм агъэп-сыгъэу Толстоим и Фонд ары. Хымэ къэралым шыгупсэ-фынхэмкIэ, зыщыпсэушхэр, IофшIанIэхэр цагъотынхэмкIэ фондур Iэпылэгъу хъугъэ.

Чэсэбий Аскэр — шта-тэу Нью-Джерси ит къалэу Хэлдон щэпсэу: «Мырэуштэу адыгэхэр купэу зэхэтхэу Сирием къызырэкIышхэмкIэ макъэ кытэзыгъэ-лугъэр Толстоим и Фонд. Тыхасэ ишIушIэ фонд кыххэрэ мыль-кур а уахътэм къэкIо-гъэ черкесхэм апэ-лудгъэхэзгъагъ. Iоф-шIэн агъотынымкIи, бэдждэнэу унэ аубытынымкIи Iэпылэгъу тафэхуыгъ».

Ящэнэрэ адыгэ купэу Аме-рикэм кIуагъэри Нью-Джерси къышчыуцугъагъ. IофшIанIэ чыпIэхэри ахэм къалэу Патер-сон цагъотыгъагъ.

ТИЭШЪУ Светлан.

Адыгэ Республикэм изас-луженнэ журналист.

Лъэхъаным итхэкІо инитІу

«Насыныр зэкІэ ІофшІэ-ным хэлъ».

ПЭРЭНЫКЪО Мурат.

Адыгэ тхыгъэ литературэр гъогу зэныбжэ зафэ тещэгъэ-нымкІэ, ифэшъошэ купкІырэ шъуашэрэ егъэгъотыгъэнымкІэ титхэкІо нахьыжхэм ІофшІо ашІагъ. Апэрэхэм ащкІэ ащы-щыгъэх А. Хъаткър, Т. КІэ-рашэр, И. Цэир, М. Пэрэны-кър, Д. Кэстанэр, Ю. Лъэу-стэныр, А. Еутыхыр.

Ахэм ялэуж пІэлъэ-пІа-лэкІэ нэмыкІ тхакІохэр ры-кІуагъэх.

ЗэлъашІэрэ тхакІохэу Пэрэ-ныкЪо Муратрэ Кэстэнэ Дмит-рийрэ кызыхъугъэхэр бэмы-шІэу илъэсишъэ хъугъэ. Лъэкъ мэхъанэ зиІэ хъугъэ-шІэгъэ иным фэгъэхыгъэ **мэфэкІ мэкьюгъум и 19-м, 2012-рэ илъэсым АРИГИ-м щызэхашэгъагъ.** Ащ хэлэжъагъэх Адыгеим ишІэныгъэлэжхэр, тхакІохэр, ПэрэныкЪом ыкІи Кэстанэм ягупсэ цІыфхэр, ялахьылхэр, журналистхэр.

МэфэкІ «Іэнэ хъураер» пэуб-лэ псэлъэ фабэкІэ кызылуиыхыгъ ыкІи зерищагъ гуманитар ушэ-тынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу КІэрэщэ Тембот ыцІэкІэ щытым идиректорэу Бырсыр Батырбий. А зы ма-зэм, зыр — жъоныгъуакІэм и 5-м, адрэр — жъоныгъуакІэм и 9-м, а зы илъэсым — 1912-рэ илъэсым къэхъугъэ тхакІохэу ПэрэныкЪо Муратрэ Кэстэнэ Дмитрийрэ адыгэ гупшысэр, адыгэ жабзэр, лъэкъ цІы-фыгъэ хабзэр зэралэтыгъэр, зэ-рагъэбаигъэр, хэти ежэ илъэгъо зафэ литературэм зэрэщышхы-рищыгъэр Батырбий кыІуагъ.

ТхэкІошхоу, АР-м итхакІо-хэм я Союз итхъаматэу Мэщ-бэшІэ Исхъакъ гушІыгъэр фи-гъэшъошагъ.

ТхэкІо инитІоу ПэрэныкЪо Муратрэ Кэстэнэ Дмитрийрэ ямэфэкІ хэгъэунэфыкыгъэныр зигулыгъэ тефагъэхэу институ-тым иІофшІэхэм «тхъа-шъуегъэпсэу» къариуагъ, мыщ фэдэ мафэхэр лъэкъ мэфэкІ шъыпкъэхэу Исхъакъ ылыгъ-тагъ. Тиреспубликэ исхэм ямы-закъоу, ахэм зэкІэ Темыр Кав-казым щыпсэурэ цІыф лъэк-кхэр ахэгъэлэжъагъэу шІы-гъэныр игъокІэ ылыгъугъ.

Адыгэ литературэм КІэ-рашэр, Хъаткър, Цэир, Пэрэ-ныкър, Кэстанэр, Лъэустэныр, Еутыхыр кІэщакІо зэрэфхъу-

ПэрэныкЪо Мурат.

гъэхэр, икьежъапІэ зэрэщы-тыгъэхэр, сыдигъуи ящыІэ-ныгъэ ыкІи ятворчествэ татэгущыІэн зэрэфаер игушІы Исхъакъ щыкІигъэтхыгъ. «Пэрэныкър адыгэ литерату-рэм изакъоу хэтыгъ, Хъаткърм ыуж, — кыІуагъ ащ. — ТІэкІу-тІэкІоу зыгорэм кІы-рыплъыхэзэ, лъыкІотагъэх. Адыгэ жэрыІо жабзэр, урыс классическэ литературэр яІэ-убытыпІагъэх. Адыгэ гупшысэ шъыпкъэкІэ усагъэ Пэрэ-ныкър. Ащ ыужкІэ зи ащ фэ-дэу тхэжыгъэп. Иритмикэ, итемп зыми фэдэхэп, — кы-хигъэщыгъ МэщбашІэм. — Пэрэныкърм фэдэ къабзэу Кэ-стэнэ Дмитрий гуетыныгъэ ин хэлъэу литературэм щылэ-жъагъ.

Мы нэбгыритІуми лъэхъа-ным ипроизведение инхэу джы-рэ мафэхэмкІи гъэшІэгъонхэр, акъыл къэкІуапІэхэр къалэ-кІэкІыгъэх. Уахътэу зыщыпсэ-угъэхэм амакъэ зэфэдэкІэ ахэ-ІукІы атхыгъэхэм, ягупшысэ зафэкІэ тилъэкъ литературэ пкъы рагъэгъотыгъ, ыпэ лъа-гъэкІотагъ».

МэщбэшІэ Исхъакъ игушІыІэ непэ адыгабзэм, адыгэ литера-турэм фыщытыкІэу нахьыбэм фыряІэ хъугъэм зэримыгъэра-зэрэр кыхэщыгъ, лъэккыр зэрэмакІэр, зэрэцІыкІур кы-дилыгътэзэ, адыгабзэм иІофы-гъохэр нахъ шІуагъэ къатэу гъэпсыгъэнхэмкІэ хэти фэлъэ-кІыщтыр ышІэнэу къаджагъ.

Ары, «шыкІэр блэкІымэ, шышъхъэм улымыбэнэжэ» зэралуагъэр пкІэнчэп, сыррэ Іофыри игъом шІэн фае.

Ауми, бзэшІэныгъэлэжъэу, мэфэкІым ибысымэу Бырсыр

Батырбий гукІодыгъошхо щы-мыІэу кыІуагъ. ГукІодыгъо макъэм нахъэу, гур къэзыІэ-тырэ гъэпсыкІэр мы уахътэм нахъ хэзагъэу ылыгъагъ.

«Іэнэ хъураер» тхакІоу Пэ-нэшъу Сэфэр лъыгъэкІотагъ. ЯцІыфыгъэкІи, яІофшІэкІэ хабзэкІи Пэрэныкърори Кэста-нэри зыгорэушгъэу зэрэзэфэда-гъэхэр, зэрэзугурылоштыгъэхэр, зы лъэкъ гупшысэм Іоф зэ-рэдашІагъэр кыІуагъ. А уахъ-тэм зэкІэ Адыгеим ихэшыпы-кІыгъэ цІыф еджэгъэ-гъэса-гъэхэр зы унэ зтетышхоу Гупчэ почтэм пэчІынатІэу щытым зэрэздычІэсыгъэхэр, а щагум ежъыри зэрэдэсыгъэр игуапэу яІокІэ-шІыкІагъэхэр ыгу кыгъэкІыжыгъ. ПэрэныкЪо Мурат ащ «зыгорэм фэдэу, Сэ-фэр, сытхэшт умыІо» кы-зэрэриІогагъэр зэрэщымы-гупшэрэри кыхигъэщыгъ.

ШІэныгъэлэжъэу, Іофы-шІэшхоу Шъхъэлэхъо Абу игушІыІэ пстэуми апэу щыкІи-гъэтхыгъэр ПэрэныкЪо Му-ратрэ Кэстэнэ Дмитрийрэ яилъэси 100 мэфэкІ фэгъэ-хыгъэ зэлукІэм ишІын, игъэ-зекІон, игъэпсыкІэщым инсти-тутым литературэмкІэ иотдел бэкІаерэ зэрэщытегушІыІа-гъэхэр ары. Гъэсэнэгъэ-шІэ-ныгъэу агъотыгъэмкІи, еп-лъыкІэу яІэхэмкІи зэрэзэпб-лагъэхэр яІэубытыпІэу, джащ фэдэу мы тхэкІуитІумэ яилъэс 50 зэрэздыхагъэунэфыкІы-гъагъэр кыдалыгы, а зы ма-фэр зэрафагъэнэфагъэр кы-Іуагъ. Ары. Лъэхъаным итхэ-кІуитІу зэлэгъу шъыпкъагъ (мэфищ азыфагоу), зэгурыІо-гъугъэх, ныбджэгъуныгъэ-лпы-тэныгъэ дахэ зэфыряІагъ. Абу игушІыІэ щыкІигъэтхыгъ Пэ-рэныкър ыкІи Кэстанэр лите-ратурэм ипкъэушхуитІоу, зыр зым ымыгъэцІыкІужъэу, зэ-рэгъэлэшыжъэхэу зэрэщыІа-гъэхэр, лъэккыым ыпашъхэ творческэ лэжыгъэ ин зэрэ-щыряІэр, ящыІэныгъэ ыкІи яІофшІагъэхэм куоу уахэпІэ-ныр, зэгъэпшэн-зэфхысыжъ-хэр пшІынхэм мэхъанэ зэряІэр. Зыхэтыгъэхэ уахътэм гукъаб-зэкІэ щылэжъагъэхэу ылыгъагъ.

ПэрэныкЪо Мурат хигъажъэу зафэу гушІыІэу, творческэ ІофшІэкІошхоу, Кэстэнэ Дмит-рий усакІоу, критикэу кьежыи, прозэм кызырэфэкІуагъэр, тех-никэм зэрэпылыгъэр, сурэтхэр зеришІыщтыгъэхэр — гъэсэ-ныгъэу, цІыфыгъэу, гулыгъэу,

Кэстэнэ Дмитрий.

нэхъоу яІагъэр зэрэбэр Абу кыІотагъэх.

Филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу, профессорэу Мамый Руслъан илъэс пчъагъэ хъугъэу ПэрэныкЪоми, Кэстанэми ят-ворчествэ Іоф дешІэ, ахэмкІэ тхыгъабэ кыдыгъэкІыгъ. Рус-лъан игуапэу тхэкІуитІум къатегушІыІагъ. Адыгэ кІэлэ-егъэджэ институтым 1955-рэ илъэсым щеджэ зэхъум тха-кІохэр кыазэрэахэщыгъэхэр, ягъэпсыкІагъэр, яІокІэ-шІы-кІагъэр, ятхыгъэр зэлэпахызэ зэраджыщтыгъэхэр, ыужым, 1966-рэ илъэсым, зы унэ зэрэздычІэсыгъэхэр, ащ Лъэ-устэныр, МэщбашІэри, Іэпгы-нэри, Пэрэныкърори, нэмыкІхэри бэу зэрэщыпсэугъэхэр, цІы-фыгъэ дахэ зэрэзэпагъохы-щтыгъэр кыІотагъэх. Гупшысэ ин хэлъэу ПэрэныкЪо Мурат зэрэгъэщыгъэм, патриотичес-кэ усэхэм аготхэу лирическэхэ-ми кызырэдэхъуштыгъэхэр, адыгэ романым игъогу Кэста-нэм нахъ кызыІуиыхызэ зэрэ-лгыгъэкІотагъэм, уныбжыы-кІэми, уигушІыІэ кыкІэдэІу-кІын Кэстанэм зэрильжыщты-гъэм ищысэхэр Мамыим кы-хыгъэх.

«Іэнэ хъураер» ишпхъэ итэу АРИГИ-м инаучнэ ІофшІэхэу, шІэныгъэлэжъэхэу ШэкІо Мирэ, ГъукІэлІ Зухра, ЖакІэмыкЪо Заримэ ПэрэныкЪо Муратэ ит-ворчествэ фэгъэхыгъэу — щыІэкІэшІум усакІор зэрэкІэ-хъопсыщтыгъэр, ипозмэу «НэкІмаз» ихудожественнэ кІуачІэ, сатирэмрэ юморымрэ ПэрэныкЪом итворчествэ зэрэ-щыгъэфэдагъэхэр кІэкІэу кыралотыкІыгъэх.

Кэстэнэ Дмитрий итворче-

ствэ фэгъэхыгъагъ Шъхъэ-лэхъо Дарико, АгыржъанэкЪо Симхъан пейзажыр тхакІом зэригъэфедэрэм яхьылэгъэ къэлотэнхэу къашІыгъэхэр.

ПэрэныкЪо Муратрэ Кэстэ-нэ Дмитрийрэ кызыхъугъэхэр илъэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэ-хыгъэ тхыль къэгъэлъэгъон инми Іофтхъабзэм чІыпІэ щы-убытыгъ. Ар библиотекарь хъупхъэу ЗекІогу Светэ кІэ-зыгъэнчъэу ыгъэхъазырыгъ. Нэм хэткІи кыкІидзагъ мэкІайхэм атет тхыльыбэу тхакІохэм атхыгъэхэм илъэси 100 мэфэкІымкІэ кІэхэр кызы-рахэмыхъуагъэхэр. Мыш пы-дзагъэу къэтон мэфэкІ зэлукІэм хэлэжъагъэ пэпчэ игушІыІэ зэрэщыкІигъэтхыгъэр лъэ-ужышІу адыгэ литературэм пхырызыщыгъэхэ ПэрэныкЪо Муратрэ Кэстэнэ Дмитрийрэ илъэс 20 — 25-рэ хъугъэу зы тхыль къазрафтырамыдзэ-жыгъэр ыкІи мы илъэсыр имыкІызэ нэбгыритІуми яюби-лей тхыльхэр зэряфэшъуашэу къафыдэгъэкІыгъэнхэр игъоу альэгъугъ.

МэфэкІ Іофтхъабзэу тхэкІо инитІум афэгъэхыгъэр дахэу кІуагъэ, хэти ыгу кыкІэу, уасэ афишІэу къэгущыІагъ. «Іэнэ хъураер» адыгэ литературэм, адыгабзэм, адыгэ лъэккыым яхьылэгъэ гупшысакІэхэри кымыгъэуштыгъэу пфэлоштэп.

Лъэхъаным итхэкІо инитІу — ПэрэныкЪо Мурат ыкІи Кэстэнэ Дмитрий ямэфэкІ зэрэкІуагъэм цІыфхэр ыкІи ялахьыл гупсэхэр ыгъэрэзагъэх.

ПэрэныкЪо ллакЪом ыцІэкІэ къэкІуагъэхэм анахьыжъэу ПэрэныкЪо Казбек, Мурат ышпхъум ыпхъоу Бэрэтэрэ Шамсэт, усакІом ыкы нахьы-кІэу Юрэ, ыкыоу Алым (щыІэ-жъэп) ишъхъэгъусэу ПэрэныкЪо Къутасэ кышчыгушІыІагъэх, зэлукІэр зэхэзыщыгъэ инсти-тутыи, ащ ипашъу Бырсыр Ба-тырбий, чанэу хэлэжъагъэ пстэ-уми «тхъашъуегъэпсэу» къа-раІуагъ.

МэфэкІ зэхэхъэм хэлэжъа-гъэх Кэстэнэ Дмитрий ыкыоу Аскэр ыкІи ыкыом ишпхъашъэ. Ятэ иилъэсишъэ мэфэкІ зыгъэ-хъазырыгъэхэм, къэгущы-Іагъэхэм, шІукІэ игугъу негэ бэрэ зэрашІыгъэм, ищыІэныгъэ, итворчествэ куоу зэрашІэрэм пае тхакІом ыкыоу Кэстэнэ Аскэр ыгу кыдеІэу «тхъа-шъуегъэпсэу» къариІуагъ, гъэхъагъэкІэ, псауныгъэкІэ пстэуми къафэлъэІуагъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхьоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм ехьылагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ илээсым мэлылфэгъум и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 1996-рэ илээсым чъэпыогъум и 1-м аштагъэу N 24-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьылагъ» зыфиорэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Ведомствхэр, 1996, N 8; (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2001, N 5; 2002, N 5; 2003, N 1; 2005, N 3; 2010, N 7, 8, 12) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статья ия 2-рэ лахь; я 3-рэ статья; я 5-рэ статья ия 1-рэ лахь ия 4-рэ пункт; я 6-рэ статья ия 2-рэ пункт; я 10-рэ статья; я 11-рэ статья ия 7-рэ лахь; я 13-рэ статья ия 3-рэ лахь; я 15-рэ статья; я 16-рэ статья ия 1 — 2-рэ лахьхэм; я 17-рэ статья ия 1-рэ лахь; я 18-рэ статья; я 20-рэ статья ышхъэ ыкли ия 1 — 3-рэ лахьхэм; я 21-рэ статья ия 1 — 2-рэ лахьхэм; я 22-рэ статья ия 2-рэ лахь ия 4-рэ пункт, ия 3-рэ лахь; я 23-рэ, я 24-рэ статьяхэм; я 25-рэ статья ия 2-рэ лахь, я 29-рэ статья ия 1-рэ лахь ия 2-рэ пункт ахэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр ищыклагъэ падежхэм арытхэу гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу;

2) я 22-рэ статья ия 2-рэ лахь ия 6-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«6) Адыгэ Республикэм и Конституциие диштэу нэмыкI полномочиехэри егъэцаклэх.»;

3) я 22-рэ статья ия 2-рэ лахь ия 7-рэ пункт кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэу;

4) я 28-рэ статья:

а) ия 1-рэ лахь хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу;

б) ия 2-рэ лахь хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу;

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм иадминистративнэ-чыплэ гъэпсыкIэ ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2000-рэ илээсым жъоныгуакулэм и 5-м аштагъэу N 171-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иадминистративнэ-чыплэ гъэпсыкIэ ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2000, N 5; 2001, N 10; 2004, N 7; 2010, N 8, 12) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 7-рэ статья ышхъхэрэ итекстрэ ахэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр ищыклагъэ падежхэм арытхэу гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу;

2) я 17-рэ статья ия 1-рэ лахь кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэу.

Я 3-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Муниципальнэ образованием ипашэ ихэдзын ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2002-рэ илээсым шышхъхэлум и 12-м аштагъэу N 89-р зытетэу «Муниципальнэ образованием ипашэ ихэдзын ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2002, N 8; 2004, N 4; 2005, N 5; 2006, N 12; 2007, N 5; 2008, N 4; 2009, N 10; 2010, N 2, 8, 11; 2011, N 8) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 29-рэ статья ия 10-рэ лахь хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 4-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылькы зэрагъэфедэрэм ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2002-рэ илээсым тыгъэгъазэм и 3-м аштагъэу N 102-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылькы зэрагъэфедэрэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2002, N 12; 2003, N 11; 2004, N 12; 2006, N 12; 2007, N 7; 2008, N 4; 2010, N 5; 2011, N 3) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 2-рэ шхъхэм ыцIэ; я 5-рэ статья ышхъхэрэ итек-

стрэ; я 11-рэ статья ия 1-рэ лахь къахэфэрэ гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр ищыклагъэ падежхэм арытхэу гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 5-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Административнэ хэбзукъоныгъэхэм яхьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2004-рэ илээсым мэлылфэгъум и 19-м аштагъэу N 215-р зытетэу «Административнэ хэбзукъоныгъэхэм яхьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2004, N 4; 2005, N 5, 8, 12; 2006, N 8; 2007, N 1, 5, 6, 7, 12; 2008, N 6, 7, 11; 2009, N 4, 7, 12; 2010, N 2, 5, 6; 2011, N 7, 8, 11; 2012, N 1) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 10-рэ статья ышхъхэрэ итекстрэ ахэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу;

2) я 19-рэ статья ия 3-рэ лахь хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент и Администрации» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации» зыфиохэрэмклэ, гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент и Администрации ипашэ» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипашэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 6-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Чыплэ зыгъэлорышIэжыным ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2005-рэ илээсым гъэтхэпэм и 31-м аштагъэу N 294-р зытетэу «Чыплэ зыгъэлорышIэжыным ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2005, N 3, 7; 2006, N 7; 2007, N 3, 7; 2008, N 4; 2009, N 4; 2010, N 2, 5, 8, 12; 2011, N 8, 12) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 16¹-рэ статья ия 2-рэ лахь; я 17-рэ статья ия 6¹-рэ лахь ия 1—2-рэ пунктхэм; я 35-рэ статья ия 8 — 8¹-рэ лахьхэм ыкли ия 15-рэ лахь ия 2-рэ пункт; я 70-рэ статья ия 1-рэ ыкли ия 2¹ — 2²-рэ лахьхэм; я 71-рэ статья ия 1, 3 — 7-рэ лахьхэм, ия 13-рэ лахь ия 1-рэ пункт, ия 16-рэ лахь; я 72-рэ статья ия 2, 4 — 5-рэ лахьхэм ахэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр ищыклагъэ падежхэм арытхэу гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 7-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2005-рэ илээсым шышхъхэлум и 4-м аштагъэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2005, N 8; 2007, N 7; 2008, N 4; 2009, N 10; 2010, N 2, 7, 8, 11; 2011, N 8) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 29-рэ статья ия 2-рэ лахь хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 8-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат истатус ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2007-рэ илээсым бэдзэогъум и 6-м аштагъэу N 103-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат истатус ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2007, N 7; 2008, N 4; 2009, N 12; 2011, N 6, 11, 12) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 12-рэ статья ия 1-рэ лахь хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 9-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Цыфым ифитыныгъэхэмклэ Уполномоченнэу Адыгэ Республикэм шылэм ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2008-рэ илээсым мзэаэм и 13-м аштагъэу N 148-р зытетэу «Цыфым ифитыныгъэхэмклэ Уполномоченнэу Адыгэ Республи-

кэм шылэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2008, N 2; 2010, N 7, 11) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 5-рэ статья ия 1-рэ лахь; я 12-рэ статья ия 2-рэ лахь, я 17-рэ статья ия 4-рэ лахь; я 19-рэ статья ия 1-рэ лахь; я 21-рэ статья ия 3-рэ лахь ахэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр ищыклагъэ падежхэм арытхэу гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 10-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Ветеринарием ылъэныкъокIэ Юфыгъо заулэхэр Адыгэ Республикэм шызэшIохыгъэнхэм ехьылагъ» зыфиорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2009-рэ илээсым бэдзэогъум 24-м аштагъэу N 279-р зытетэу «Ветеринарием ылъэныкъокIэ Юфыгъо заулэхэр Адыгэ Республикэм шызэшIохыгъэнхэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2009, N 7; 2011, N 3) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 3-рэ статья ия 3-рэ лахь хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Президент» зыфиохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхэ» зыфиохэрэмклэ зэблэхужьыгъэнхэу.

Я 11-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Чыгум епхыгъэ зэфыштыкIэхэм ягъэзеклон ехьылагъ» зыфиорэм ия 29-рэ статья ия 2-рэ лахь кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2007-рэ илээсым мэкьюогъум и 7-м аштагъэу N 86-р зытетэу «Чыгум епхыгъэ зэфыштыкIэхэм ягъэзеклон ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2007, N 6, 12; 2008, N 12; 2009, N 2; 2010, N 3, 8; 2011, N 11) ия 29-рэ статья ия 2-рэ лахь кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэу.

Я 12-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Мэкьюмэщ мэхъанэ зилэ чыгухэу Адыгэ Республикэм илэхэр нахь гъэбжъулэ шлыгъэнхэм къэралыгъом ыналэ зэрэтыригъэтырэм ехьылагъ» зыфиорэм ия 30-рэ статья ия 2-рэ лахь кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 1999-рэ илээсым мэлылфэгъум и 27-м аштагъэу N 122-р зытетэу «Мэкьюмэщ мэхъанэ зилэ чыгухэу Адыгэ Республикэм илэхэр нахь гъэбжъулэ шлыгъэнхэм къэралыгъом ыналэ зэрэтыригъэтырэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 1999, N 4; 2004, N 12; 2006, N 11) ия 30-рэ статья ия 2-рэ лахь кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэу.

Я 13-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм къэралыгъо социальнэ Iэпылэгъоу щарагъэгъотырэм ехьылагъ» зыфиорэм ия 13-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2001-рэ илээсым мзэаэм и 5-м аштагъэу N 221-р зытетэу «Адыгэ Республикэм къэралыгъо социальнэ Iэпылэгъоу щарагъэгъотырэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2001, N 2; 2003, N 2; 2004, N 12; 2010, N 2) ия 13-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэу.

Я 14-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо тамыгъэхэм яхьылагъ» зыфиорэм ия 11-рэ статья ия 2-рэ лахь кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2007-рэ илээсым мэкьюогъум и 7-м аштагъэу N 90-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо тамыгъэхэм яхьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2007, N 6; 2009, N 10; 2011, N 12) ия 11-рэ статья ия 2-рэ лахь кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэу.

Я 15-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законнэу «Адыгэ Республикэм ашаратырэ стипендиехэр, пособиехэр ыкли нэмыкI социальнэ тынхэр зыфэдиыштыгъэхэр зэрагъэнэфэрэ шлыкIэм ехьылагъ» зыфиорэм ия 6-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законнэу 2001-рэ илээсым шышхъхэлум и 1-м аштагъэу N 29-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ашаратырэ стипендиехэр, пособиехэр ыкли нэмыкI социальнэ тынхэр зыфэдиыштыгъэхэр зэрагъэнэфэрэ шлыкIэм ехьылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконотательствэ зэхъугъоягъэхэр, 2001, N 8; 2006, N 7; 2009, N 4) ия 6-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лыгъэгъэнхэу.

Я 16-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Законом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 28-рэ, 2012-рэ илээс
N 91

АДЫГЭ ХАСЭМРЭ ЛЬЭПКЪ ЮФЫГЪОХЭМРЭ

Зэфэсыр шэмбэтым щылэшт

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» и Хэсашхьэ изэлүклэ Мыекьюапэ щыклягъ. Мэкьюогум и 30-м Адыгэ Хасэм изэфэсэу зэхашэщым кышалаэтышт юфыгъохэм, нэмыкхэм атегушылагъэх.

Адыгэ Хасэм итхьаматэу Бэгъушгэ Адамэ кызыриуагъэмкIэ, Хэсашхьэу джырэ уахтэ юф зышIэрэр зыхадзыгъэр илгьэрэ мэхирэ хьугъэ. Ащ фэдиз уахтэ зытешIэклэ, зэфэс зэхашэнышгъ, юфшлагъэу ялэм, ягухэлхэм атегушылэнхэ фаеу зэдаштагъ.

Сыда зытегушылэштхэр?

Илгьэрэ мэхирэм кыкIоцI Адыгэ Хасэм юфэу ышлагъэр зэфэхьысыжышты. Сирием ис тильэпкэгъухэу кын хэфагъэхэм Iэпылэгъу ятыгъэным, фэсхэр хэкум кьэщэжыгъэнхэм зэрадэлэжэштхэм, юфым федеральнэ кьулыкьухэр кызырэхэлэжэштхэм мэханэ раты. 2014-рэ илгъэсым Олимпиадэ джэгунхэу Шьачэ щыкIоштхэм якультурнэ программэ зэрэгъэпсыгъэштхэм непэ тегъэгумэклэ. Адыгэ Республикэр Олимпиадэ джэгунхэм ахэлэжэштхэ?

Ащ фэдэ упчIэм джэуап етыжыгъэныр юф кызырыкIоу щытэп. Адыгэмэ яшэн-хабзэхэр кьэухъумэгъэнхэм, ныбжыкIэхэм плуныгъэ дэгъу ятыгъэным зэфэсым ащытегушылэштхы.

Тыркуем кыкIыгъэ Мышгэ Юсыф лэпкэ юфыгъомэ кьатегушылэ.

гъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхьаматэу Шьхьэлэхэо Аскэр Адыгэ Хасэм изэлүклэ кызырэхэуагъэу, Сирием тильэпкэгъу 46-рэ кыкIыжыгъэ. Хэкум рэхат шагъотыным фэшI тыхэбзэ кьулыкьушIэхэр Iэпылэгъу афэхьух. ГухэкIыр зэо-банэу Сирием щыкIохэрэм адыгэ 60 фэдиз зэрахэкIодагъэр ары.

Сирием кыкIыжыгъэр тильэпкэгъухэм апэрэ мазэхэм Iэпылэгъу макIэп ящыкIагъэр. ЗычIэсыштхэ унэхэр, юфшлагъэ агъотыныр, гьомылапхъэ щымыкIэнхэр, нэмыкIхэри юф кызырэхэуагъэу. Къуаджэм зыкIохэкIэ юфшIэн щамыгъотыным тещыныхьэх. ЯщыкIэгъэ тхылъхэм ягъэхьазырын IэшIэх кьафэхьурэп.

Мэзищэ Адыгеим исынхэу апэрэ уахтэм фитыныгъэ кьараты. Сирием кыкIыжыгъэмэ а уахтэм кыкIоцI яфэлэ-фашIэхэр

Сирием ыгъэзэжымэ сыда кьэхуэлэштхэр?

Адыгэ Республикэм и Парламент идепутатэу КIэрмыт Мухьдинэ Урысыем илыкIомэ ахэтэу Сирием щылагъ, тильэпкэгъуэм алыкIагъ. Адыгэ Хасэм и Хэ-

якьызэлүхын зэрэгъэпсыгъэштхым тэ, адыгэхэм, лэшгъу тегъэгумэклэ. Олимпиадэхэм ядунэе шапхьэхэм кызырэдалыгъэрэмкIэ, чIыплэрыс лэпкэхэр арых культуриэ программэм чанэу хэлэжээнхэ фаер. Урымхэр, ермэл-

Шьхьэлэхэо Аскэр Сирием фэгъэхьыгъэ кьэбархэр кьелуатэх.

сашхьэ ар зэрэхэтым кыпкырыкIызы, иеплыкIэхэм тащыгъэгъозагъ.

Ихэку зэзыгъэгъотыжы зышIоигъо цIыфым ищыкIэгъэ тхылъхэм ягъэхьазырынкIэ фэгъэкIотэныгъэхэр фэшIыгъэнхэ фаеу М. КIэрмытым елгытэ. Урысыем ихэбзэ кьулыкьушIэхэм сыда тызэрашыгугъыштхэр? Тэ, юфым ыгъэгумэклыхэрэм, зэкIэми анахьыбзу гуетыныгъэ кызыхэдгъэфэн фае. Москва кыкIышт Iэпылэгъу уежэн зыхьукIэ, юфыр шIэхэу зэрэлъымыкIотэштхэр кьэпшIэнэу щыт.

Дунэе зэпхыныгъэхэм апылт обществэхэм, нэмыкIхэм Iэпылэгъу кьаратынэу ежэхэми, юфым рыкIоштхэр кьэшIэгъуае.

Сирием кыкIыжыгъэр тильэпкэгъуэм апэрэ уахтэм агу амыгъэкIодыным фэшI Iэпылэгъу аратырэм кышалагъэкIэштхэ. Адыгэ Хасэм хэтхэм ахьщэу аугъоигъэр тильэпкэгъухэм афэкIошт.

Олимпиадэ джэгунхэм якьызэлүхын

Шьачэ 2014-рэ илгъэсым щыкIоштхэ Олимпиадэ джэгунхэм

хэр Шьачэ бэшлагъэу зэрэщыпсэхэрэр кьало зыхьукIэ, адыгэмэ ацIэ кьырамылэныр кызыхэкIырэр тшIэрэп. Олимпиадэм культуриэ программэ адыгэхэр зыхьылажээхэкIэ, зэхашакIохэр тэрэзу зекIуагъэхэу тлыгъэштхэ.

Хэсашхьэм изэлүклэ кышчыгушылагъэх Бэгъушгэ Адамэ, Нэгъуцу Аслъанэ, Мыгу Рэщидэ, Тхьаркьохэо Сафьет, Мамырыкьо Джанкылыш, Тыкьэ Зур, Цышэ Заудин, ЕхьулIэ Юрэ, МэщфэшIу Нэдждэт, Лыунэе Руслъанэ, Ацумыжэ Юсыф, нэмыкIхэри. Олимпиадэ джэгунхэм ямызакьоу, адыгэ шэн-хабзэхэм якъэухъумэн, ныбжыкIэхэм ягъэсэн, адыгабзэм изэгъэшIэн яеплыкIэхэр кьаралоллагъэх.

Адыгэ кIэлэцIыкIу Iыгыплэхэр, адыгэ еджаплэхэр кьызылүхыгъэнхэм, фэшхьаф юфыгъомэ атегушылагъэх. Шэмбэтым щылэшт зэфэсыр дэгъоу зэрэзэхашэщым Адыгэ Хасэм и Хэсашхьэ ишгыпкьэу пылт.

Зэхашхэм Тыркуем кыкIыгъэ тильэпкэгъухэу Хьарыхьу Хьакьрэ Мышгэ Юсыфрэ кышчыгушылагъэх.

ЕМТИЛЪ Нурбый.

Сурэтхэр зэхашхэм кышчытырахыгъэх.

Хэсашхьэм хэтхэр зэлүклэм хэлажээх.

Анахьэу зыгъэгумэклыхэрэр

Адыгэ Хасэм июфшлагъэ зэпыгъо фэмышьоу зэрэтегушылэштхэр дэгъу. Непэ анахьэу тызыгъэгумэклыхэрэм ащышых Сирием щыпсэрэ адыгэмэ ящылакIэрэ Олимпиадэ джэгунхэу Шьачэ щыкIоштхэм адыгэ лэпкьыр кызырэхэуагъэу шIыкIэмрэ.

АР-м лэпкэ юфхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэрэ тильэпкэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьу-

икъоу амыгъэцакIэхэу кыыхэкIыгъ, цIыф лые хьугъэхэ фэдэу зэплъыжыхэу уахтэ кьакIу.

Хэта цIыф лыер?

— Улыеба хымэ хэгъэгу илгъэсыбэрэ уисыгъэу уихэкоу егъаши узыфэныкьом кызыбгъэзэжкIэ гупсэф щымыгъотмэ. Мэзищэ зытешIэклэ пшгъэхэ зыдэпхьыжыштыр умышIэу укъэнэныр сыда зыщышхэр?

Иуни, имашини зыщэфышт цIыф зымыгъотыгъэ тильэпкэгъоу гушылэгъу тызыфэхьугъэр кьытэтхьаусыхылэнэу фаеп, аусыдэуштхэу псэуштхэ? ИкIэрыкIэу

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Кьэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КьыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лэпкэ юфхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэрэ тильэпкэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шьхьалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр

АУЛЪЭ Руслъан

Редактор шьхьалэм игуадзэр — пшъэдэкIыжэ зыхьырэ секретарыр ХЪУРМЭ Хьусен

Редакциер зыдэшылэр:
385000,
кь. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжэ зыхьырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын юфхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гьэлорышIапл, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 3541
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1995

Хэутыным узшыкIэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗышыкIэтхэгъэхэ уахтэр
Сыхьатыр 18.00